

A.C. Joshi Library
P.U. Chandigarh

MSS No. 323 Subject संस्कृत विवेचना

Name of MSS काद लाव्य

Author गणेश देवडा

Period _____ Folios 33

Script SANSKRIT Source Prithi Pal Singh

Missing Folios 1

1A
 मंभतः संहोचकादिगुक्ताक्षररूपफलाधिमासयुक्तं ४ खत्रिचुंगतेयिषु
 निर्मितवक्त
 ६४
 ००११४८११ सूर्यस्य
 ००१३१४६११ चंद्रध्रुवा
 ००१२४५१०० चंद्रोच्चध्रुवावा
 ०१२५१००० राहुध्रुवाः
 ११२५१३२ मोमस्य
 ४१३१२१००१ जीवस्य
 ००१२६१८१००
 १११४१२१००१
 १११४१२१००१

गुंला

२

शानैः ७१०५।४२।००

यमला राश्यादिको यो शनेः शैला पंचम वी यमाद्यम र्मेथ देपकाः

गोत्राः कु सूर्यस्य देपकाः १११२८।४१।००
चंद्र १११२८।४१।००

चंद्रोच्चस्य देपकाः १५।२।३३।००

कथ्यते ७ रुद्रावेदा सपन रह विद्योः शलि नो गो भवः षट् तं गै द्वा त्प एदे

राहु १०।२७।३८।००

मौमस्य देपकाः १०।७।८।००

बुधस्य शीघ्र केन्द्र देपकाः ८।२८।३३।००

वा स म सि स्व मु ड वो षा ग न यो यो म ही जे दि क शै ला षौ न के द्रे वि भ क ल

शौ देपकाः ७।२।१६।००

शुक्र शीघ्र केन्द्रा राश्यादि

७।२०।१६।००

शनि देपकाः ८।१५।२१।००

न म व श जिते च चि भ पाः शौ के के द्रे गृ हा यो दि न रा व न व श नौ गो ति धि स्त

गोत्राः ८ दिन गण म व वे द अ क नि वृ धु

दिन गण म व वे द अ क नि वृ धु

वो नो दि व स क उ द ये स दे प यु ज्ञ ध्य मः स्या दि

रु	च	उ	पा	म	मृ	व	शु	श
११	११	५		१०	०८	०७	०७	०८
२५	१८	१७	२७	०७	२८	०२	२०	१५
४१	०६	३३	३८	०८	३३	१६	०६	२१
००	००	००	००	००	००	००	००	००
सूर्य दिकानां देपकाः ॥ ॥ ३ ॥ ॥ ३ ॥								

गुंला

२

२१

सु	चं	उ	पा	मं	उकें	वृ	उकें	श
००	००	०८	०७	०१	०४	००	०१	०७
०१	०१	०२	०२	२५	०३	२६	१४	१५
४८	४४	४५	५०	३२	२७	१८	०२	४२
११	११	००	००	००	००	००	००	००

जनिजं परे स्वांतः स्थिता योजनौ चाद्रसंलव

येजिनस्य प्रजं शाः सरीमिंदौ लिप्रापरे प्राक्

मितलिप्रा सरीमिंदौ परे प्राक् र स्वखनंगल

स्वतिथि हतगाराः हीनो खनंगल वहीनः
हमीगस्य

स्मृति कानां ध्रुवकाः ॥ ३ ॥ ३ ॥

वहीनो यत्र जोर्क र उकाः स्वतिथि हतगाराः

लिप्राहीनः

लिपिका संशकाद्याः गणमनुस्तरिंडः स्वाद्रिभूभा गहीनः स्वमनुहत्त

गणोनोलिपिका संशकाद्याः १० नवहत्त दिन संव प्रंद्रतुंगलवाद्यं भव

त्रिखनंगमक्तयु प्रजोपेतलिपिं नवकुमि र रिषुवे द्यै स्वसंवा द्विधासा

३

३

वक्राश्च ५ गु मय मे पुनः दिन गण मव खेटः

ग्र. ल

न लिप्तं १२ चुपि

डोर्क मत्तो लवा

द्योगः स्यात् चुपि

डात्त शैलो पलि

प्राविहीनः त्रि

युचुपिं डार दिधा

क्रिमात्रै र्वा

शयोग ३

फल लव कलिकै कं स्याद्गु ^{१२ ३१} केंद्रः ११ दिव्यो द्विधा दिन गणों केंद्र मिः ^{१८}

विशैले भक्तः फलां शक कला विवरं कुज स्यात् विद्योगाः ^{२८} सर्व संहर्तव्य

रुशी वृकेंद्रं लवाद्य हि गणां प्रगणो म्म गो रं ^{३८} केंद्रं १३ खान्द उत्तो दिन

गणों शमुसः शनिं स्यात् ^{२४६} षट् पंचम ^३ ह्य गणा फल लिप्त काढ्यः गो द्या गजाः ^{५८ १०८}

रवि गतिः शशि नो भ्रमो ^{५८ ०१ ३५१} षाः पंचाग्रयो ^{६१ ४१ ३३} थ वटिला व्यय उच्च भक्तिः १४ रा हो

स्रयं कु शशि नो ^{३१ १२} ह्य जं उरामा ^{३१ १२६} लकी थिनो ^{३१ १८६} रचल केंद्र जवो र्य हि द्वाः लि

ग्र. ला.
३ रा म
य

३२१००

3A

५ की: सूर्योत्पत्ति पद्मी मध्यमः चञ्चलः

ॐ ककलाउनाङ्ग सूर्यसिंहोत्पत्ती

॥ गुह्यः च स ग्राह्यः ॥ बुद्धिः सिद्धांतजः नृकेंद्रमध्यमः ॥

शार्ङ्गो विधुच्चमककलिकोनावो गुरुत्वाय जो सग्राह च कजरकेन्द्र

आर्यपदीसेषुभागाःशनिः

श्रीः

वेत्तसिद्धं तत्रार्थसिद्धांतस्य मध्यगमितीत्युक्तमध्यमः

कर्मधार्यस्येष्टभागाः शान्तिः शौकं केन्द्रमर्जयन्मध्यगमितीमेवांतिद्वे

कल्पतां सिद्धैर्हिरण्यधर्मनयसुतकार्यदिकं तां दिशेत् १८ इति श्रीसक

सरात्र

संगर
लपामाचार्यवर्यश्रीकेशवसंवत्समजश्रीगणेशदैवज्ञविरचितेगृहलाघवा
विष्णुशिवनृनमस्त्वयोः दोःनामकिसुताः विष्णोर्दामेद विष्णोः

स्वेष्टिहान्तरहस्ये मध्यमाधिकारः अथमः १ दोस्त्रिमो न त्रिमोर्द्विसेष्यं सै

विनिर्दिष्टमिदं संप्रवदेः। दोः नाम किं मुजाः त्रिमोहसिद्धिविशेष्यसंदोः। साधधिकं
१ दोस्त्रिमोनं त्रिमोहं विशेष्यं सै रसात्पूने संदोः। शंक
रसात्पूने संदोः। सै विशिष्यं सैने ध्यः शेषं संदोः इति
शेषं संदोः। दोः नाम किं मुजाः।

सत्तात्पूनेसद्योः १ सैविशाष्यं सोने
शब्दसद्योः द्योः नामाकिं भजाः १

अं	अं	अं	अं	अं	अं	अं	अं
इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ
उ	उ	उ	उ	उ	उ	उ	उ
ए	ए	ए	ए	ए	ए	ए	ए
ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ
अ	अ	अ	अ	अ	अ	अ	अ
इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ
उ	उ	उ	उ	उ	उ	उ	उ
ए	ए	ए	ए	ए	ए	ए	ए
ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ	ओ

五

ॐ काधिके वक्रविशोध्यः सदेभ्यान् शिभुजो विभाङ्गजो न शेषो साकोटिः शिबोऽष्टिद्वान् विभविमैकैकपदं स्यात् शिपद्वान् २१५०००
 अत्र तो काधिके स्पङ्गजो न त्रिभंकोटिः कैकं त्रिभैः स्यात्पदं सूर्यमंदो ॥ सूर्यसमं द्ये च मण्डियो रा भवेत् ॥

०२१८।००१००१
ग्रहाणामंशेषां भूतः बुधैर्निगदितं केंद्रं भवेत्
चंद्रमोशाभवेत् । मंदोच्चं ग्रहवर्जितं निगदितं केंद्रं तदा स्य बुधैः केंद्रस्या
केन्द्रलाघेन देसा
रेखमाणफलं

तद्वेकेंद्रविधेयं केंद्रसमुज्जमागाः श्रोकलि वौनम्या कसनखाः २० जांशा नांते
 त्वमणफलं क्रियतुलायेयो विधेयं खेः केंद्रोद्भुजभागास्वेचालवो न्या २०३ न्याकार्याः ३

नरवा ह्यर्थक तैर्यशोननगेषुमिःपरिहृताःस्पादेशकाद्यफलं २१

विद्यो केन्द्रोर्मागवयेन निव्याः स्वासाः एथक तत्र स्वांशो नितैश्च रसा

५६ भाजकेन
द्वैहतालेलवाचंफलंस्याद्रवीदौसुदौसंस्तुतौप्रताभ्या ३ अथरवीदौगि
मंदपलभ्या

4A

स्पष्टीकर्णमाह केंद्रस्य कोटिलवत्वाच्चिलवोननिच्यारुद्रावेष्टिकुहताः²⁰

शशिनोदिनिच्यः¹⁹ स्वांगंशकेनरहिताश्चगतौधनर्णिकेंद्रैकुलीरसंग^{स्यष्टस्य १०}

द्रुगतेसुटासां ४ अथफलमाज्ञानं चखंडानां साधनं चाह मेघादिगोसा^{सायनसूर्यस्य मेघसंस्कृति}

यन्मागसूर्येदिनार्जुनाभापलमाभवेत्ता विस्थाहतासुःदशभिर्भुजं^{१०}

गैर्दिशिभ्रष्टा^{चाखंडानि २१ ५८ २४}नीगुरोमृतांत्याः ५ अथचरसाधनं चरसंस्कारं चाह^३

स्यात्सायनोसांभुजर्दसंख्याश्चरुयोगोलवभोग्यचातार स्वाग्न्या^{सायनसूर्यस्य भुजा येन राशेन सांख्या समोपचखंडास्यात् सूर्यस्य दौः ०० ४० ११ ४८ भोग्यखंडाद्यदि १२ सूर्यस्य दौः १४ ११ ४८ भोग्यखंडा ५८ च २४}

सूर्यस्य दौः सायन १

मन्त्राणि स्याः

५ ५

सायनस्यैव अत्र जतुलाधन
तीतिथ्यैकलाविषे सादिनाईमानं पुनः
तुलाजषडैतपने सायने तदाधनं तीकार्थं रात्रिमानं

सर्वस्यैव सत्काले चरं न्यथा

अथवा सायनग्रहाणाधिकारे सायं लक्ष्मणाक्षर मन्वथायन विधेयमित्यर्थः

सत्काले

सेषुपंचै ५५४

शकः साह

शातादिंशा

दिगतामासनि

पलेषु

पंचयुते पलेषु

गु. ला.

त्रिभुक्तसचरं धनं तीतुलाजषट्मेतपनेन्यथासे ६ अथ क संस्कारस्या

ने भजफलसंस्कारस्यानेन्यनांश साधनं चार देयंतच्चरमस्तो विलि

तच्चरविचनवहत
कलासंस्कारं यथा
संस्कारं तीतुला
पुनः भुजसंस्कारः
सूर्यसंस्कारं मा ३७
मेलवाद्यं धनं ती
यथा कीलतीतह
संस्कारं तीतिभुज
संस्कारः ३

मकासमध्ये दौहिगुणान्नवोद्वक्लासः मापंचयुमणि फलं लवेयवे

दाध्ययनः खसहजः शकोयनांशाः ७ अथ तिथिनक्षत्रयोगक

रणनांसाधनं श्लोकद्वयेनाह मत्ताव्यर्कविधोर्लवायमकुमिर्यता

तिथितैफलं शेषं जातमिदं हरात्प्रपते तं मोमं पविलिप्रास्तयोः सु

स्या

द्वयोः

गु. ला.

५

अथ भद्रानयनं शुक्रभोग्येति धर्मं कथं निरुद्धं नष्टं
स्वप्नं प्रवर्तिष्येदले शुक्रं तन्मते करणं प्रवेष्टे १ -

[illegible]

6

卷之四

०० २५ ४७ ६८ ८५ १८ १०६ १
 १०८ १०२ ८५ ६६ ३६ १०० ३/००
 ६३ १२६ १८६ २४६ ३०२ ३५४
 ४०२ ४४० ४६१ ४४३
 ३२६ १०० ०० १५ २८ ३८
 ४८ १५४ ५७ ५७ ५३ ४५ ३३

स्वतन्त्रनिर्गम्योऽयं कृष्णः पंचभागजैव चरसाशाः ना
 गाशादिदिशोनवाहयः पट्टेष्टिषट्कगुणानभोगोः स्वः स्वमन्य
 गैस्त्वस्यसयमभवः पट्टेष्टिषट्कगुणानभोगोः स्वः स्वमन्य
 दहनाः द्विष्टन्योदन्तः स्वजलधित्तामस्सकृतास्त्रिवेदोदन्तो
 रसयमगुणाः स्वयं गुजने ४ स्वमिष्टचित्तयोगजाचिनो गोदहना
 नागकृताः पयोधिवारणादिगोषु मिताङ्गताशवाणाः शवेदास्त्रि

ग्रन्था०

श्री

कोष्टकं

मं	००	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	मंदोच्चकमिदि			
मं	००	५८	१२७	१२४	२५	२५	३२५	३५५	३५३	४००	३६८	२४९	००	मं	वृ	श	श
मं	५८	५९	५७	५४	५१	४६	४०	२८	०७	३२	११९	२४९	००	४७	६३	८	८
वृ	००	४१	८१	११७	१५०	१८५	२१९	२५३	२८७	३२१	३५५	३८९	००				
वृ	४१	४०	३६	३३	२८	२१	१३	००	१७	४०	६६	८९	००				
श	००	२५	४७	६८	८५	१०६	१२७	१४८	१६९	१९०	२११	२३२	००				
श	२५	२३	२१	१७	१३	८	२	३६	११२	१३०	३६						
श	००	६३	१२६	१८९	२४३	३०७	३७१	४३५	४९९	५६३	६२७	६९१	००				
श	६३	६३	६०	६०	५६	५२	४८	३८	२१	३५	२९	२३	१८	३२६			
श	००	१५	२८	३९	४८	५४	५७	५७	५३	४५	३३	१८	००				
श	१५	१३	११	९	६	३	००	३८	८	५२	९५	१८					

४४०

३२६५३

ग्रन्था०

7A

ग्रहस्य शीघ्रोच्चरविमध्य
मः

^{१८ ०० शनेः}
गुणाधितिः स्वमार्केः ५ अथ भौमादीनां शीघ्रफलसाधनमाहः भौमार्कीज्य
^{रविमध्यमात्} ^{शीघ्रकेन्द्रं}
विहीनमध्यमरविः स्यात्साष्टकेन्द्रं तवित् भगवोरुक्तमिदं सोऽहं निनमा १२

^{१५}
षोऽध्यातदंशादिनैः मत्कां ^{००} वादिफलं त्रिमादिहातां कोसौ दयर्ज्या ह्यंष्ट्रं चेष्टा
^{शीघ्रफलसंस्कारस्य एषां}

हः

वारणकुलविहीनयुगायं दिग्गुलवाद्यं फलं ॥ ६ अथ भौमादीनां मंदं काचते

षां मंदोच्चानिष्टेकद्वयेन चाह ^{मंदोच्चं} ^{००} ^{२८} ^{५७} ^{८५} ^{१०८} ^{१२४}
स्वंगोष्णिनोद्रिमस्तोदगजानवाशाः सिद्धेद

^{१३०} ^{भौमांकाः} ^{००} ^{१२} ^{२१} ^{२८} ^{३३} ^{३५}
वः स्वदहनदितयोः सृजोकाः मंदोवुधस्य स्वमिनाः कुदृशोऽष्टपदा देवाः शरा

८

ग्रंला

8

०	०	१	२	३	४	५	६
मंज	००	२५	५०	७५	१००	१२५	१५०
र	२५	२०	२८	३६	४४	५२	६०
ज	००	१२	२४	३६	४८	६०	७२
	१२	०५	१७	२९	४१	५३	६५
व	००	१४	२८	४२	५६	७०	८४
	१४	०७	२१	३५	४९	६३	७७
श	००	०६	१२	१८	२४	३०	३६
	०६	०१	०७	१३	१९	२५	३१

निर्जमितारसवद्वियः स्पुः १ खेंद्रकाशिन

वाग्नयोः सुदधियोदात्तानगावागुरोः सु

कस्योधरेश विचमनवोद्विवागचंडाक

मातृ संगो जावकताः स्वविणनगाजगा

गोष्टौ त्रिनंदाः शनेः शुद्धो द्यद्रिषडंनिनागरहतः स्यान्मंदकेंद्रं कुजातं

मादीतां मंदफलसाधनमाह मृडकेंद्रमुजांशकादिनास्तः पलमंकः प्रगतस्तहः

ग्रंला

८

8A

मंदफलंभवति

प्राप्तिक

नितैष्यार परिशेषस्तारदिनापियुक्तोदशभक्तःफलमंशकादिमांदं १ अथफलप

मस्य

शीघ्रफल

५६

प्रदद्यात्

मंदफलंऽरिवलंविधाय

दानक्रममाह प्राङ्मध्यमेचलफलस्यदलंविधायतस्माच्चमांदमंरिवलंप्रविधाय

शीघ्रंति

मंदस्यष्टगुहः

स्वकीयशो

यारष्ट्रजेतद

तिमशीघ्रशी

चकेद्रंभवति३

शीघ्रफ

लं३

प्रथमाशुकेंद्रं

मंदफलंविलोम

तस्माद्वितीयाशु

केंद्रंभवेत् पुनः

सूर्यात्तमंदस्यष्टहीनं

तस्माद्वितीयकेंद्रंभवेत्

बुधशुक्रविना ॥

मं५

१३०८

श

खैरैःखामैः

विह्वगोर्हिगुणंश

गुणंश

तदद्यात्प्राग्

वदितौमृडस्युदासा

११ अथमौसा

मध्ये द्रौकेंद्रकेपिचविलोममंत शीघ्रं सर्वं चतत्रविदधीतभवेत्स्फटौसौ १० अथ

मौमादीनामंदस्यष्टागतिसाधनमाह मांदांकांतरमार्कसृग्गुहणांभक्तावारानगैः

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

१३०८

५२

शीघ्रांकांतरं द्वायै न शीघ्रांकांतरं च येतद्युग मंदगतौ साष्टागति

नडीनशुक्रतैत्तयचयेचरुड सुदोसात्सपरायतदुदकरात्पतिता

भौमाकीज्यो
मंदगति सु
यमधमतीतेउ
नं सरीयुकेड
गती बुधशु
क्रमंदगती
समधसाथ
घनरी ॥

उवका १२ अथशुक्रभौमयोरंतिमशीघ्रांकको एगते ५ नंतरतात दातकीयु

फलसाधनाह शुक्रायोऽलभवोत्पगतोयदांकशेषोकेकाशुपतिता

एवगतमभ्यः येल्याभगे अविहता अहजोदभक्तादेवाः सरीयुफ

लवत्सुदयोसुदौसः १३ शुक्रायोऽलभवोत्पगतोयदांकलकीयुके

इकभुजोसलवाः क्रमेण नैदैः शैर्विनिहता अलकर्णभक्तास्वस्थम (ग० ला

त्य

यदाशुक्रायः चलभवः ५त्पगतः अंकः तदातकीयुकेड्रभुजोत्प
लवाः क्रमेणनैदैशैरैहता चलकर्णभक्ता तत्फलं स्यात् तदाशक्तंचफलं नैदैयं ।

चेहेतीयाश्रुकेंदेऽंतिमांकोष्टकादशलब्धं तदाऽनंतराति

हं हि च पलं न तदा १० कं १४ पुष्य कुज बुध शुक्राणां मंति मशी वृं क कोष्टग

ऽनंतरात् तदा गतिविशेषसाधनाह गतिनां विशेषसाधनाह चेष्टदिकुजबुधशुक्राणां चलांकोतिमः स्यात्

तेऽनंतरात् तदा गतीनां विशेषसाधनाह कुजबुधभृगुजानां चलांकोति

तदा दशहस्तशेषांशाः

मः स्यात् दशहस्तपरिशेषांशानां गतिनिभक्ताः फलमिषु दहनैर्गुक् सप्तगोभि

फलतत्

स्त्रिवाणैर्भवति गतिः स्यात् तदा नैव पूर्व १४ अथ भौमादीनां मंति मशी वृके

द्वितीयश्रीवृकेऽत्र

द्राह कर्मार्ग्ये रंशनाह विनृपैशरजिस्मिः शराकैः नगभूपैस्त्रिभवैः क

कोजाद्याकमात्

श्रीवृकेऽल्लेवः वक्रं प्रयाति

मात कुजाद्याः चलकेऽल्लेवः प्रयाति वक्रं भगणात् पतिवैर्जंति मार्गि १५

३६० भगणात् पतिवैर्जंति मार्गि

१
प्र. २०

10

अथ कुजगुरु शनीनां उदयास्तमागानाह सितिजोष्टयमैरुदेति सर्वे गुरु रिद्वैः ^{म २८} ^{१२१४}

सखउदयभागुभागाहीनं सऽस्तमागः

रविजलसप्तचंद्रैः स्वसोदयभागासंविहीनैर्भागांशैरपत्रयान्तिचास्ते १६

अथ बुधशुक्रयो रंतिमकेंद्रा उदयास्तमागानाह

५०

२४

पञ्चमांशमात्र

१५५ अंशमात्र

रविराश्रयिणैः पुरतश्च भूवोरुदयोस्तोदरिणैर्न

१७७

२०५

३

१८३ अंशमात्र

॥ १६० अंशमात्र

गाद्रिभूमिः उदयोदयनैव स्मरहीडभिः प्रागस्तोदिदहनैः अथ दसैः स्यात् ॥ ^{३३३}

७ अथांतिमशीवृकेंद्रांशेभ्योऽष्टकेंद्रान्नाधिकस्तदातदेतरादिनसायन

गु. २०

मं	व	व	श	श	मर	मं	व	श	प्र
१६३	१८५	१२५	१६	११३	वृ	२८	१४	१७	३४
१६	२०५	२३५	२६३	२८३	मृ	३३२	३४६	३४३	३३३

10A

माह वक्रोदयादिगदितोशकतोधिकल्पाः केन्द्रांशकाः वितिसतातद्विहतां ^{मं २}

सिमजाः स्वांकाशकादशहतांगहताः कुमञ्जवक्रायमाप्रदिवसैः क्रमसो

गतैष्यं १८ अथ बुधशुक्रयोः श्वीलात्पुनः श्वीलपर्यंतं दिवनामनुक्रममाह

श्वीलात्पुनः परेन जुगति सौयासमैश्चुन

मोमोमोसोत्रचदंतदंतदरनाष्टायाशदं

दिनैः चांद्रेस्तपरातः परंतथभवाः सार्द्धे मासास्ततोष्टाभिर्विधिमुवावि

राविचराकेनाष्टमासैः क्रमात् १६ अथ कुजगुरुशनीनां ५ स्तादीनां

मासानुक्रममाह १

श. ५ स्ता	स. ३	वक्र	प. ५	श. ३	मा. ३	श. ५	उ	श	श. ३
३२	३२	३५	११६	३३	३२	३२	५०	२४	१३.
३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	१५५	१०७	१०.
३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	२०५	१८३	२३.
३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	३१०	३३६	३३.
३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	३२४		

मासस्य चण
दिनादि २१३०

मासस्य विक्रचैर्मा
दिनादि २२१३०

११

ग्र. ला

॥

उदयः

मौ

दि

मौ मस्यास्तपूर्वे उदयः मासैः चतुर्भिः पूर्वोदयतमासैः दशैः वकी १० वक्रतमासैः द्वाभ्यां मासी ४ मासित
मासैः दशैः पश्चिमास्तः १० एवं क्रमेण जीवशति १

मौ मस्या कूलिर्जुत मौ हुं क्रमात्प्रातमासैर्वैदैः अदशमितैः लोचनाभ्यं च

उलात

उदय

मासैः

वक्रं

मासी

मास

उलात

मासैः

४०१३

श

उलात

उदय

मासैः

३१५१००

दिभिः जीवस्योर्व्यासचरणयुगे सागोः सांघ्रिवैदहसौरेः सचरणमुवाः अ

४१२५१०० ३१२५१००

पुं

धिरामै चसाहैः २० अथगुणैः सूर्यादत्याधिकांशेभ्यो उदयादिज्ञानमाह क

३।५।५।३।

१

षट्त्रविद्या

दशः युति

अनगुरु

मकरादि

३

ग्रीषेष्टत्रितितिवद्विधा अष्टदिग्लवैस्सुनगुरुः क्रमेण नक्रादिगाकी उदयं

ककीदि

अधिको लमेति

प्रयायाति कीटादिगा कीम्यधिको लमेति २१ अथशुक्रसूर्यादत्याधिकां

शे उदयास्तज्ञानमाह नगरां सद्गोभां काशां कशैलां कषट्कां गरिपुंभि रजतो

ग्र. ला.

११

ॐ कीदधिको

॥ ११ ॥

पश्चिमेऽदये

मेघान्

कीदधिको

शुक्रः

परोत्तः

उदयति

दिशि

भाद्रपद

गर्ग

गोचरे

वृद्ध

दिगन्त

वशं

भिरं

शैवेभिर्पूर्वास्तमूनुः

२२

वडिपु

सगजा

कैटव

समांग

पंचांग

गिरि

पुमिर

जतो

की

चाधिकाशैपरेस्तः

२३

भृगु

ययम

वेदागा

गवद्वा

राष्ट्र

शभ

युगा

गुण

अशैः

द्विक

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

शः प्रागुदेति

२३

इति

श्रीसकल

भामा

चार्य

वर्य

श्री

केशव

सां

वत्स

रात्मज

पञ्चमसप्ततिशतिकां

रवेः	म	कुं	मी	मे	व	मि	रि	शै
उदे	११	१३	१५	१५	१३	११	उनः	
रवेः	क	सिं	कं	त	वृ	ध	रा	शै
उत्त	११	१३	१५	१५	१३	११	उधिकः	

रवेः	म	व	मि	क	सिं	कं	त	वृ	ध	म	कुं	मी	रि	शै
उदे	७	६	२	८	१	१०	१०	७	१०	६	६	६	७	७
उत्त	१०	८	७	६	६	७	७	६	६	१०	८	१०	उनः	
उत्त	६	५	६	८	१२	१४	१२	७	६	५	६	६	७	७
उत्त	४	७	७	६	५	५	५	४	३	३	३	२	उनः	

पदसमावलिषतेचक

खे:	मे	वृ	मि	क	सिं	कं	गु	वृ	ध	म	कुं	मी	
१३	७	६	२	८	६	१०	९	७	६	६	६	६	३४
६५	१	८	७	६	६	७	७	६	६	७	६	१०	३५
१५	६	५	६	८	१२	१४	१२	६	६	५	६	६	३६
४३	२	४	७	७	६	५	५	५	४	३	३	२	३७

अथ मेषादीनां दशगणीनां लं

कोदयज्ञानं चेष्टां सोदयकराणां

चाह लं कोदया विचटिकाग

जभानिगों कदसा २११ सिपलदहनाः ३२३ क्रमसो क्रमस्थाः ३२३ २११ २३८ हीना

निताश्रलैः क्रमगोक्रमस्य मेषादितो चटत उक्रमतस्त्रिमेसुः १ अथ ल

गनसाधनं श्लोकद्वयेनाह तत्कालार्कः सायनः सोदयचामो गणांशाः एवं शुद्ध

तो भोगकालः एवं यातां शैर्भवेयात् कालो भोगः शोध्यो भीष्टनाडी पलेभ्यः २

लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु	लघु
कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं	कं
२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२१
३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३
५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४
६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५
७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६	७६
८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७	८७
९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८	९८
१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९	१०९

तदनुज किंतदग्रेऽप्यत्र यथा मेवादिप्रेषणं शोच्यं

मेवादि

तदनुज हीदिगुहोदयं शेषं गगनगुणः मम सुहृद्वत्वाद्यं सहितमजा

५५ उराश्यात्
पूर्वः स्यात् ५५

दिगुहैर सुहृदैर्भवति विलग्नमदोयनां शविहीनं ३ अथ भोगकादलेष्ट

५५ नमाजितं यथा
धनसाधनं सु

काले सति तत्त्वानसाधनं लग्नादिष्टकालसाधनं चाह भोगतोऽलेष्टकाला

५५ राशि ४ ५५
राशि ५ ५५

नवरासाहता ३ सोदयासां शयुभास्करः स्यात्तुः अर्कभोगस्तन्नेर्भुक्तकाला

५५ अथ मयासाध
नं सु

नितो युक्तमध्योदयोभीष्टकालो भवेत् ४ अथ सायनलग्नार्कौ एक राशौ तः

५५ सुहृदराशि
४ ५५

दिष्टकालसाधनं चाह यदि तत्तु दिननाथावेक राशौ तदंशंतराहत उदयः स्या

५५ ५५ नमाजितं
५५ सुहृदराशि ३
५५ उराश्यात्

तवाग्निहविष्टकालः इत उदयकुन अत्सोध्यो घुरात्रान्निशितु सरसभा ४

कीत स्यात्तु रिष्टकालः अथ अणलग्नसाधनमाह शोधो रवीत समयो

गृह-प्रा.

13

कहोय
भा ७१७

मिहाडेदीपल
भा० १२१ पला
शा ३० ४८५५५

शुभपलमाहने

वटिकापलेभ्योभुक्तोदयालदवशेषमशुभं त्रिंशद्भुतं चपरिशुद्धमशुभं

पुर्वमेकादिगणितुभवेविलोमलग्नं ६ अथगोलज्ञानं अथनक्षत्रंदिनाईत

अर्जुनानं पलांशसाधनं चाह गो लौहः ^{मवात्तुल्य} ^१ ^२ ^३ ^४ ^५ ^६ ^७ ^८ ^९ ^{१०} ^{११} ^{१२} ^{१३} ^{१४} ^{१५} ^{१६} ^{१७} ^{१८} ^{१९} ^{२०} ^{२१} ^{२२} ^{२३} ^{२४} ^{२५} ^{२६} ^{२७} ^{२८} ^{२९} ^{३०} ^{३१} ^{३२} ^{३३} ^{३४} ^{३५} ^{३६} ^{३७} ^{३८} ^{३९} ^{४०} ^{४१} ^{४२} ^{४३} ^{४४} ^{४५} ^{४६} ^{४७} ^{४८} ^{४९} ^{५०} ^{५१} ^{५२} ^{५३} ^{५४} ^{५५} ^{५६} ^{५७} ^{५८} ^{५९} ^{६०} ^{६१} ^{६२} ^{६३} ^{६४} ^{६५} ^{६६} ^{६७} ^{६८} ^{६९} ^{७०} ^{७१} ^{७२} ^{७३} ^{७४} ^{७५} ^{७६} ^{७७} ^{७८} ^{७९} ^{८०} ^{८१} ^{८२} ^{८३} ^{८४} ^{८५} ^{८६} ^{८७} ^{८८} ^{८९} ^{९०} ^{९१} ^{९२} ^{९३} ^{९४} ^{९५} ^{९६} ^{९७} ^{९८} ^{९९} ^{१००} ^{१०१} ^{१०२} ^{१०३} ^{१०४} ^{१०५} ^{१०६} ^{१०७} ^{१०८} ^{१०९} ^{११०} ^{१११} ^{११२} ^{११३} ^{११४} ^{११५} ^{११६} ^{११७} ^{११८} ^{११९} ^{१२०} ^{१२१} ^{१२२} ^{१२३} ^{१२४} ^{१२५} ^{१२६} ^{१२७} ^{१२८} ^{१२९} ^{१३०} ^{१३१} ^{१३२} ^{१३३} ^{१३४} ^{१३५} ^{१३६} ^{१३७} ^{१३८} ^{१३९} ^{१४०} ^{१४१} ^{१४२} ^{१४३} ^{१४४} ^{१४५} ^{१४६} ^{१४७} ^{१४८} ^{१४९} ^{१५०} ^{१५१} ^{१५२} ^{१५३} ^{१५४} ^{१५५} ^{१५६} ^{१५७} ^{१५८} ^{१५९} ^{१६०} ^{१६१} ^{१६२} ^{१६३} ^{१६४} ^{१६५} ^{१६६} ^{१६७} ^{१६८} ^{१६९} ^{१७०} ^{१७१} ^{१७२} ^{१७३} ^{१७४} ^{१७५} ^{१७६} ^{१७७} ^{१७८} ^{१७९} ^{१८०} ^{१८१} ^{१८२} ^{१८३} ^{१८४} ^{१८५} ^{१८६} ^{१८७} ^{१८८} ^{१८९} ^{१९०} ^{१९१} ^{१९२} ^{१९३} ^{१९४} ^{१९५} ^{१९६} ^{१९७} ^{१९८} ^{१९९} ^{२००} ^{२०१} ^{२०२} ^{२०३} ^{२०४} ^{२०५} ^{२०६} ^{२०७} ^{२०८} ^{२०९} ^{२१०} ^{२११} ^{२१२} ^{२१३} ^{२१४} ^{२१५} ^{२१६} ^{२१७} ^{२१८} ^{२१९} ^{२२०} ^{२२१} ^{२२२} ^{२२३} ^{२२४} ^{२२५} ^{२२६} ^{२२७} ^{२२८} ^{२२९} ^{२३०} ^{२३१} ^{२३२} ^{२३३} ^{२३४} ^{२३५} ^{२३६} ^{२३७} ^{२३८} ^{२३९} ^{२४०} ^{२४१} ^{२४२} ^{२४३} ^{२४४} ^{२४५} ^{२४६} ^{२४७} ^{२४८} ^{२४९} ^{२५०} ^{२५१} ^{२५२} ^{२५३} ^{२५४} ^{२५५} ^{२५६} ^{२५७} ^{२५८} ^{२५९} ^{२६०} ^{२६१} ^{२६२} ^{२६३} ^{२६४} ^{२६५} ^{२६६} ^{२६७} ^{२६८} ^{२६९} ^{२७०} ^{२७१} ^{२७२} ^{२७३} ^{२७४} ^{२७५} ^{२७६} ^{२७७} ^{२७८} ^{२७९} ^{२८०} ^{२८१} ^{२८२} ^{२८३} ^{२८४} ^{२८५} ^{२८६} ^{२८७} ^{२८८} ^{२८९} ^{२९०} ^{२९१} ^{२९२} ^{२९३} ^{२९४} ^{२९५} ^{२९६} ^{२९७} ^{२९८} ^{२९९} ^{३००} ^{३०१} ^{३०२} ^{३०३} ^{३०४} ^{३०५} ^{३०६} ^{३०७} ^{३०८} ^{३०९} ^{३१०} ^{३११} ^{३१२} ^{३१३} ^{३१४} ^{३१५} ^{३१६} ^{३१७} ^{३१८} ^{३१९} ^{३२०} ^{३२१} ^{३२२} ^{३२३} ^{३२४} ^{३२५} ^{३२६} ^{३२७} ^{३२८} ^{३२९} ^{३३०} ^{३३१} ^{३३२} ^{३३३} ^{३३४} ^{३३५} ^{३३६} ^{३३७} ^{३३८} ^{३३९} ^{३४०} ^{३४१} ^{३४२} ^{३४३} ^{३४४} ^{३४५} ^{३४६} ^{३४७} ^{३४८} ^{३४९} ^{३५०} ^{३५१} ^{३५२} ^{३५३} ^{३५४} ^{३५५} ^{३५६}

सोमो याम्य
 यदु! चासपल्युतमेषाद्गोले तुलातगुल्युतमेषाद्गोले
 यनैतै नकात्कीटाच्च ६४ इथ च पलयतो नासु पंचेन नाडाः बस्राई गोलयोः

स्वातर्दुतषगुणाः३०स्वानिशाईतथाद्वीयेष्वपचातमायाःकृतिद्वय

लवो नायमासाः पलांशाः २ अशोत्तवकालपावं नववातपंतावातक.

राशिधनं चार्थं राशिराज्यं पात्राणां नृणां कालेषु सर्वेष्वर्थेषु सर्वेष्वर्थेषु

...शिवना विखा नाः सा माः लखन मः खडमाः स्तार
यु१

ग्र. ला
१३

13A

युक्तो मार्गः १२

अंगुलबंगुलप्रतिबंगुल

१४१४२४

दो

विषयवक्तृत्वात् १४१४२४

अथ क्रियावर्गीततांश २५ युक्तो मार्गः ३ः स्यादंगुलाद्यौ करीः अथ हारासाधनं

न समाख्यसाधनं अभिमतहरसाधनं चाह वेदेशाः ११४ शर ५ ह चरादुरहिताः

हारासाधनं

तस्य कृतेः वर्गितस्य दलस्य समनामः

सौम्यानुदमोलयोः स्याद्वारो चटिकाई युगनतकृते घशः २ समाख्यः स्यतः

नत १३१३ य
तस्य अधिकतस्य
वेदाहते ४

चेत्सार्धत्रिकुतो १३३ नतं यदेधिकं वेदाहते तद्विषयकस्य सौम्यानुदमोलयोः

१४१४२४

हारासाधनं

मिमतः स्याद्वक्तृकरो जितः १ अथ भाज्यज्ञानं रश्च करी साधनं रश्च क्रियासाधनं

चराचरातः

लवो

चाह दिग्विज्ञातमाहते चरं सगुणं हि निचुं सखं ५ शयुगयुगमवा ११४ जितमैत्रभा

अभिमतहर १३

ज्यः कर्माणां गुलादिकरहेष्टहराभाज्यात् करीक १२ वगीवेवरात्पदमिष्टभा

स्या १० अथेष्टक्रियाजाते तदा विलोमविधिनानतसाधनमाह करी स्यात्पदः

१२१

78

१२/ १८५५
३८५५

१२। एकशाय
३कशायकुलियुतेपदैकलिता

二

मर्कभौह

अङ्गिप्रभाज्यात् इष्टः

॥ तदिष्टं ह्यऽव्यभिचारादिना मध्याह्न एत

तस्य पदं मूर्च्छितं
सर्वतः होतः

१८४

चैवेदांकधराधिकः पृथक्

१४ वेदांक रघु मः श

प्रंगुणाश्च पृथक्वेदाकं च

आधिक विषयुक्त तत्पद
आदास्यपद

महाभारतस्य

मूर्कभौकृतियुते लङ्कृतभाज्योहोभीष्टतत्त्वकणायोतारहितमिध्याहरिष्यारि

^{१८४} चेदेदांकधराधिकः पृथगतो वेदांकभू^{१८४} नागुराणां प्रादुस्तस्य पदचदी

14

मुखेन तं स्पृष्टुं नाडीविषु ०३० युक् ॥ अथ मुख्यक्रांति साधनमाह सः खं

डानिखवार्धयोः४०वरकृताः४०शैलानयोः३७व्यागतयः३४त्रिंशत्३०तमः२५

सुखादि

मोक्षदशनिपय

[illegible]

五、**五**

स्वर्ग

धृती ८ न १२ वार निधय ४ है सायनां शप्रहात वाहुशाभुको भागसख्यक

यतिः शोषसाचात्रात्रयाः॥ शाब्दादि विहगोलवादि रपमल्लदिकसंगोलादे

[illegible]

वत् १२३४ प्रकभातराकिातसाधनमाह धत्ता १२३४ २२४ गविष्ट

श. ला.

28

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

14A

14A
सायनखेटेषु दोर्लवदिभक्तः लक्ष्यं प्रगतां कस्यापि
भक्तः प्रग

तां कस्याप्य
 भक्तः प्रगतां कस्य हेष्वां कस्य तयोऽन्तरं शेषां शत्रु
 लः वप्रगमितो कसौ दिक्कहृत्वाद्यः प्रा
 मः स्यात्तदिक १३ तां केषु युतां तत्तदिष्ट
 स्थलं कांतिः

तीर३३६वाब्धपश्चिनः२४०सायनातरेवदातदेर्लवदिम्ल१०वप्रगमितोकोसौ
तदेनागाताच्छेषवृंदेशलंबधुक्रदश१०हृतोशाद्योपमःस्यात्सुदिक् १३

को	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	को	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	को	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९
खं	७	४०	८०	१७	१५	१८	२०	२२	२३	२४	खं	७	४०	४०	३७	३४	३०	२५	२८	२२	४	खं	७	४०	४०	३७	३४	३०	२५	२८	२२	४
रं	४०	४०	३७	३४	३०	२५	२८	२२	४०	००	रं	४०	४०	४०	३७	३४	३०	२५	२८	२२	४०	रं	४०	४०	४०	३७	३४	३०	२५	२८	२२	४०

अथलाघवार्थस्यलक्रांतिसाधनमाहः षट्षडिषु^{६ ६ ५ ३ ४ ४}दधिद्विभूमितैलवादिक्वो
पमः^{शेषां}दिनां[॥]शलक्यखंडकैर्भवेत्सुखाप्रये[॥]शवा[॥]१५ तत्रोदलो^{नोत्यंशात्}निशोधये^{विं}तिथि
१५[॥]चेशेषमैषहेतु[॥]तिथिचुष्टु[॥]संख्यायायुताभवंतिदोर्लवाः॥१६ अथदिना
होतस्यलक्रांतिसाधनमाह बुदल[॥]तिथि[॥]योगसंविनाडुअरंस्यादथनिज

य त्वं संख्या
उत्तं तत्तं संख्या
तिथिच युत्तं

५
दुष्कृति भूत वेदभुजांशदिनांशमित्येवं शेषसमैषादिनांश
युतेवांशास्यापमंसं यत्संयवस्तथैः १४ अथाक्रान्तं देशभागा विनामावि
धिनो संज्ञायानयनेनैकदेशेनाह तस्य पुनित्त्वप्रमाणद्विगुणं प्रति

गु. ला.
१५

२५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

१५

गजटभारोपेक्षमत्तप्रभापुंदिनकृदपसभागास्तत्परलिप्ताः पुताः स्यः द्युदलकृश

दशां प्रथकं दृष्टुतेते क्रमा चाम्पसौम्याः ७ अथ खंडकैर्विनाजंति साधनमाह सायनरेव
दृष्ट्या दूनेदशां शः शेषं दशां शः दमुतां श दशां शो न द्रुधति १८ स्तुतले हि नगा १२ प्रः लब्धवियुक्तं दला विधि ३०
न गुणिता ३
एकदिशि मेमाः हतो ह्यंशाद्यपमो निजगोलककु स्पात् १८ अथ नतां शेभ्यः पराव्यसाधन
मिन्नदितां ५ याम्यगोलयुसौम्यगोलजो ३ सुमे तेनुतां शाः य १८ अथ नतां शेभ्यः पराव्यसाधन
यस्य ग्रहं सायनस्य माह कांत्यलां शज संस्कृतिर्नतां शां मध्या स्नेग दहताः १८ अथ नतां शेभ्यः पराव्यसाधन
चां साधने दिना पृथगा स्थितैर्यमा रशाः शकदसां १८ अथ नतां शेभ्यः पराव्यसाधन
होतस्य ग्रहस्य तस्य नतां शाः पराव्यसाधनमाह कांत्यलां शज संस्कृतिर्नतां शां स्तुती नानवतिः १० स्युह
नतां शाः मध्याह्नमवास्ततो पिये स्यः कांत्यं शालबुखंडकैर्पराव्यः २० अथ
नतां रयंत्रभागसाधनमा वटीदल ३० पुतं नवतिथि १५ गुणं दिना ३३ दितं क
उन्नतां शात्तलबुखंडैः कांतिसाधने उन्नतां रशस्य मुतां शक र्यमलबुखंडैः कांतिसाधने साकांशं शस्य मुतां शक १५
तस्य कथितपराव्यति संता २ यीमलबुखंडैः साधने सापसंख्यभवति २

गु. ला.
१५

वर्ग
वर्गीकृतं

15A

परारख्यनगुणिता

दिगुणितपराख्यनरहितं
पराख्यनोन्न

तीकृतमिदं परामिदं तमधि रुद्रो ११४ उक्तं गजाकृतिररयुतं यमाहेतपोनितं

तत्पदं सद्युमनलोऽनितं सुरितियं अभागेन ताः २१ अथ यं अभागेभ्यो विलो

यं अभागेभ्यो विलो

मविधिना न तसाधनमाह सरोमश्नतभागतो रसदृताः फलं वर्गितं द्विनि

कथितापरदिद्युक्त

युपरयुगजाकृतिररयुगोशै ११४ हेतं परोऽहेतमतः पदं दिनदलचुमदं

उ १५ दत्तमिष्टसन्नतं युदलैरद्यटीसखनतं भवेत् विरहितं खं गमैपलैः २२

उन्नतनवतिगुण

अथोन्नतद्यटीतोंगुलादिरिष्टकरी साधनमाह नवतिरे० गुणितमिष्टसुन्नतं

कात्रि साधनं लघुसंके

१२५ कात उक्त

युदलहृतं फलं मागतोपमः कथितपरगुणसुदुत्तारविनवमदृष्ट १२ अ

वरोथवाभवेत् २३ अथेष्टकरीरविलोमविधना उन्नतद्यटी साधनमाह

तरुणीनवरासाः ६८ १२ अवरोऽहताः परविहता अपमो भवेत् दिनदलगुणिता

तस्मात्तुजोशसाधनं तस्मात्तुजोशदिनदल
गुणिता

मुजंशाकानवतिरि० हतायवेष्टमुन्नतं २४ अथेष्टयंत्रयोन्नतांशेभ्यः उन्नतका
 लसाधनमाह अभिमंतयंत्रलवास्तितोपमोसौजिन २४ निचुः परहृत्तोमुजं
 शाः ^{मुजंशाः} द्युदलद्याः रवनवोर्ः उताकपालो प्राक्यश्चात्तटिकाः क्रमाद्भौतव्याः २५
 अथेष्टोन्नतकालाद्यंत्रोन्नतांशानयनं २५ हत्वांक्योन्नतचटिकादिनार्द्धभक्ता
 भागाः सुसुदपमजंशकाः परद्याः सिद्धा २४ प्रणिहितवत्तोमुजंशास्त्र
 कालेस्युरित्तिचयंत्रजोन्नतांशाः २५ अथयंत्रयोन्नतांदिष्टकर्णीततअयंत्रो
 च्छांशसाधनंचाह ॥ यंत्रलवात्पञ्जंतिलवाप्रां वैस्त्रिभदस्त्रासादिहकर्णीः
 कर्णहतास्त्रेष्टदपमोतोवाहुलवास्त्रेयंत्रलवावा ३१ अथनलिकाबंधा
 दिकुंडमंडरादिविद्यौदिकसाधनमाह वृत्तेसमभूतातेतुकेंद्रेस्थितशंकाः क्रम
 शा

तस्मात्तु जसाध
 नं २

शाह

ग्रन्था
 १६

शोविशत्यैति क्वाग्रमिहापराचपूर्वीताभ्यां सिद्धतिमेह दिक्चयाम् २८
 अथप्रकर्षांतोरादिक्वाधनं मुजसाधनं चाह वार्ककांतिलवात्तकार्कनिहोर्भा १५० सारविदिमुजायमदिशहि द्वादिभासंस्कृतः केंद्रेभो

१५० लभादेकर्क
 नालगुरु

स्वगुणाद
 ल्याधिके ६

न्यवृत्तौ स एषा गुणवद्भागात्प्रदेयो भवेत् याम्योदकसमुजार्द्धकेंद्रमिलनारजु
 सहपूर्वीपरा २९ अथप्रकारांतोरादिक्वाधनाथीदिगंशसाधनमाह युमान

स्वगुणांतरं शिव ॥ एरांदि ल्याधिके संपागुंदगंयानुदः समवर्तितियंत्रभा

गापमः वसुच्छुभयसंस्कृतिर्नवति १० यंत्रभागांतोरेद्ववापमहवः त

तो मुजलवादिगंशाः स्मृताः ३० अथदिगंशेभ्योदिक्वाधनमाह समुज

उभयसंस्कृतीर्वसुच्छु २

ग्र. ला.

७ १७

७ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

विनिहिते तुरीययंत्रे स्पृशति यथा च दिगंशकाग्रकेंद्रे अवलंबविमोक्षकेन्द्रसंस्थेष्ठी
 कामाथदिर्धैत्रियंत्रगाः स्पृशः अथ नलिकाबंधार्थं मुजकोटि साधनमाह क्रांतिं स्फुटाभि
 मतकर्णगुणाद्वकर्णति मूर्तिखरं वा द्रिहर्दयं क्रमदिग्भुजः स्यात् संस्कारितो यमदिशा
 दमया स्फुटो सौतद्वर्गभौकृतिवियोगपदं च कोटिः ३२ अत्र नलिकाबंधमाह ताताशाः
 परावेचरे परमुखं प्राक्खेचरे प्राङ्मुखं विंदोः कोटिमतो भुजं स्वदिशितन्मध्ये प्रभां विन्य
 सेत् विंदोर्भाग्रं शंकुमस्तकगते मूत्रे नले खरं वा केविंडस्य नराग्रभाग्रं गते मूत्रे नले
 लेकयेत् ३३ इति श्रीदेवरागरो शविचिते ग्रहलाघवाख्ये सिद्धांतरहस्ये त्रिप्रसेननिका
 बंधयंत्राधिकां अनुयः ४ अथ ग्रहाणां तात्कालिकस्य ष्ठीगरा माह गतगम्यदिना

११

ग्र. ला.
१७

है

ष ५

हतं युभुक्तेः खरसौं प्राशविद्युत्पुतो ग्रहं स्यात् तत्कालं भवत्यथा त्रटी च्याम्रं वारं सै
 लं व्यकलो न संयुतः स्यात् १ अथ ग्रहा संभवतानं शरसाधनं चाह एवं पर्वतैः
 विराट् कर्कवा रिरिंद्रा १४ ल्यां शाः संभवञ्चै गृहस्य तैशानि च्याभं शं करैः ॥ शैल्यभ
 क्ता व्यगर्क शः स्यात् पृथक् कौ गुलादिः २ अथ सूर्य विवं चंद्र विवं भूमा साधनं
 चाह व्यस शर ५५ गती ५ शोदियुग भवेत् ३५ रू सगो रथ हिम रूचो विवं भुक्तिः
 युगा चलं ५ भाजिता तदपि हिम गो विवं त्रिचुं निजे ॥ शल वा न्ति विव सट भवति
 त्सा भा विवं किलां गुल पूर्वकं १ अथ मुख्य प्रकार विव साधनमाह गति २ द्विच्यौ
 शा ॥ प्रांगुल मुख्या तनुः स्यात् वार रूचो विधो भुक्तिर्वेदादि ७४ भिरप ह्ता विव मुदितं ॥

आदकक्याद्यतयोर्विवदलं तयोर्ंतरं ६

[illegible]

वि ५
सकं न हते
मानैक्यं
७७

शु. ला.
१८

वाष्परीष्ट
वामोदोष्ट

18A

ला०
ग्रा०

रहितासहिता कर्कषद्भूते कुनेव्यगावितरथाभ्यधिकेस्थितीसःस्पर्शांतिमेक
मगतेचतथैवमर्द्धे ७ अथमध्यग्रहाणंस्पर्शःशोचःसंमीलनसुमीलनकालाः
साधनंचाह तिथिविरतिरियंग्रहसममध्यःसचरहितःसहितोनिजस्थितीभ्यां
ग्रहणमुखविरामयोस्तुकाविनिपिहेतापिहितेसमर्द्धकाभ्यां ८ अथैकलेगा
सानुयनमाह पिहितेहतेष्टंस्थितिर्विहितेतेन सचरणभू॥१॥ युग्यसनमभी
ष्टं अथग्रहोदितेग्रहास्तेवलनतानार्थनतज्ञानमाह स्पर्शदिकंपदिविद्योदि
वसस्पशेषेयातेथवाद्युदलतद्विवरंवेसु तात्रेस्तहनितनिशासकलंकमास्या
त्प्राक्यश्चिमंनतमिदंवलनस्यसिद्धौ १० असायनवलनसाधनमाह विभयुतो

थी

सूर्यग्रहोत्तरस्यत्रिभयुतोसायन
चंद्रग्रहोत्तरस्यत्रिभोनंसायन

६४
आदिशब्द
नध्यग्रह
रांसात
तात्रे

सप्तम्यहो
विद्युचंद्रग्रहणे

१६

गुला

कुं४

विभयुतो न साधनरि
यत्र गोले तदि
ज्वलन्ते

विं० २५५११

नरविः सविधेयं हेयं न लवाद्युमित्तं अरवदलैः नगजशोऽपि ५३ मितैः वलनं भवेत्स्वविदि
गार्थमध्यनताच्चयत् ११ अथ द्वितीयनिरयनवलनंतत्संस्कारंतदंष्ट्रीसाधनमाह वि
षयलब्धगृहादित उक्तवदलनमन्त्रपहंतं लभाहंतं उदगपातिहपूर्वपौकमाद्रुसदृ
तोभयसंरुक्तिरिंचयः १२ अथ कनखर्विनोष्ट्रीसाधनं मध्यग्रहादिगज्ञानेचाह
मानैक्याईहतातरखषड्दृष्टिहतान्मूलतदोशांचयः खकंनंसदलैक १३० युक्ता
गदिताः खकं च जाशांचयः सव्यासंयमपागुदकवलनजाशांष्ट्रीन्द्रयातक
राश्याः स्यादिहमध्यमन्यदिशिखग्रासोथवाशेषकं १३ अथ सश्रीमोक्षसंमील
नोन्मीलनानादिज्ञानमाह मध्यांकनशांचिभिः प्राक्पौष्ट्यादिंदोः व्यसस्तस
गोः सश्रीमोक्षो खग्रस्नातखकंनपादैः पोप्रादिज्ञावेदोन्मीलनोन्मीलनेस्तः १४
शिश्रीदैवतगणेशविरचितेग्रहलाघवाख्येतिछांतरहस्यचंद्रग्रहणाधिकारः पंचमः ५ गुला

उभयसंरुक्ति
अंगदृष्टा
संचयि ४

कथिताः ६
योगलादिकं
तस्येकदलैः
कः सः खग्रा
चिपः ६ (क)

अंचियः २

१६

लंवनसंस्कृततिथ्यं
तेकात् १४३
दिनाई १३१३
यातः रावः प्राक्
परजे नृतः स्यात्
इत्यादिना जातं न
मं पूर्व ०१२० विष
मलकगृहादि
०१२० १० १०५ मा
नृगशरं डमितैरि
त्यादिनीतीतुलनं
०१२४ पलभक्त
पंचभक्तं जातं वलन
अनरं ०१२६ पूर्वना
तात् ३ मयो संस्कृति
११४ संहजात
वलनाद्विषयः दक्षि
णा ०१२२

योर्लंवनसाधनं स्पर्शमोक्षयोर्कालसाधनं चाह स्थितिरसहतिरंशाविविधमंतैः पृ
थक्संरहितसहितमाभ्यां लंवने ये तु ताभ्यां स्थिति विरहितयुक्तौ संस्कृतौ मध्यदर्शः
कृमशरिति भवेतां स्पर्शमुक्तोऽस्तकालौ ६ अथ मर्दं मीलनोन्मीलनसाधनं १५ वी
नादे शतं वरीजामं चाह मर्दं देवं मीलनोन्मीलने स्तः प्राप्ता नादेश्यो गुलात्पो
रवीदोः धसः कृमः पिंगलोऽर्जुनीः गुलसंद्रोर्कस्तु कृमः सदैव ७ अथेष्ट
कालस्य ग्रासानयनमाह इष्टं हि रच्यं कन कृमः च स्पर्शात्पातनीडीभक्तं
पार्जेनो ०१३० पेतं विंघादिष्टे काले कस्य ग्रासः ८ इति श्रीगृहलाघवाये सिद्धांत
रहस्ये सूर्यग्रहणधिकारः षष्ठः ६ अथ मासगणारपर्वसाधनमाह अथ मास
गणारसुलभुक्रियया ग्रहणद्वयसिद्धिर्होते भिद्ये स्फुटसूर्यविपाततिथी अवपः

१९८ नतांशाः भवन्ति

१९८

अथ सप्तमोऽध्यायः प्रथमं विधानं लघुं दर्शयितुं विमोऽनेन पृथक् संज्ञां तं
 शैः संस्कृतो दोऽनतांशाः तद्दिष्टं २२ शो वर्गितं अद्विकारं र्द्धो सौ ह्यूरनः र्वेडितं स्तं द्याः
 सः १ सा की १२ हारः स्यात् किं भो नो दवा क्तं विष्णो शो शां शहीन च्युशक्राः १४ हारा सा ह्याव
 लं वनं नाडिका यं तिथ्या स्वर्णं विभिन्नं की धिकोने २ अथ व्यगो लं वन संस्कारः शर सा ध
 नं नतांश साधनं चाह विक्र १३ निव विलं वनं कला स्वस्त हितो नं स्तिथिं वाद्यं गुः शरीनः
 अथ षड्दृष्टा लं वनं लवो सै र्गुं गुं व विभतः पुन र्नतांशाः ३ अथ गुं गुं ता लं वन साधमा
 ह र विविभिन्नं तं रां श र्द्धो जां श क हीना हत सूर्य १२ र्वां क र्भाभाः दशा भक्तो वच
 भाग हीन निच्यो मनु १४ शर ५ ह हिलं वनं वा ४ अथांगुलादिना साधनमाह दशा १ ह
 तनत भागो नाहता एं दव १८ सद्र हितं सधति १८ लिपैः ६ १८ १०० षड्विंशत् सप्त एव स्व
 दिगिति नं तां त संस्कृतं लं गुलादिः सुट ३ ४ ५ तां त स्या स्थिति कं न पूर्व ५ अथ सरी मोद

युगः युक्
विभिन्नलन
तः नतांशा
ध्वं ६

योगः
शरावनला
रेकदिशि
अथ दिशि
गः ३ ३ तं

ति १२

कला २

शयकर

षट्दृष्टि रं शदि १८ १ संकाव

उनदता एं द दशो ध्वं

कला २

नितोरक्षितूनः चक्र

२९
गु. ला.
२१

क्षेपकाः

सु	व्य	व	वा	सु	व्य	व	वा
०	११	१२	०	०	०	०	०
४	७	१४	१	१	१	१	१
२१	१८	५१	४	१२	६	३६	
०	०	०	०	०	०	०	०

खराशौयमकुलवाः कुशराः कला अष्टतै ६ अथ मासगणन
सूर्यदीनांध्रुवकादिसंस्कारः मासगणनहेतुध्रुवकेननिजेन
संकलितारतोरथचतेस्यः क्षेपयुतानिजमाससितांते ७ अथ प
र्वशतानमाह व्यगुमध्यपेध्यपर्ययगणोद्दिगुरोवशिजोक्षिो

५३ सद्य व्य
३४

५३ सद्य व्य

व्यगुगृहेक १ यतः स्थतः चक्रसंतकमुतोविधितो गत पर्वपोसुनि ७ हजोवरितः ८ अथ
पक्षचालनमाहः रवौर्षक्षकंचालनंखे ० द्र १४ देवाः ३ विपातेनभो ० वाराचंद्रा १५ नखार ०
अथ ३६ की १२ युगात्वा ५४ गृह्यचंद्रादिनाद्येनभोत्वाद्ययो ४५ वारावाराः ५५ १६ अ
थ वरासस्यचालनांकात्वाह शसवेदपत्वार २४ भुजंनयो ३८ के व्यगाः ४६ कृता ४

राश्यादि

अथपर्वशानयनं व्यगुमध्येति मासगणनहेतुमध्यव्यगुस्थानेराशयस्तेद्वादशभक्तः फलपर्वगणोभवति व्यगुमध्यपर्ययगणोद्दि
गुराः २० वशिजादितेगुलादि ५३ व्यगुगृहेसति १ एकयुक्तः कार्यः चक्रयुतः सप्ततष्टशेषं ० विधितोव्यगुः सकाशात् गत
पर्वपोभवति अवब्रह्मपर्वसामी १ पर्वशोः सप्तवराहेतोर्कं वराससतोव्यगुपर्वशाः सप्तदेवताः क्रमसः ब्रह्माशशीद्रुक्
वेरावरुणाग्नियमाअविहोयोः एतस्यप्रयोजनं शुभाशुभफलककथनाय १

गु. ला.
२१

तिथेर्वीरदिध्रुवका पा १३६० राश्यादि ४
चक्रध्रुवस्वक्षेपप्रवारादि तिथे १

चक्रध्रुवस्वक्षेपप्रवारादि तिथे १

20A

४८४५

ग६

१३
चक्रध्रुवस्वक्षेपप्रवारादि तिथे १

ग्रसनादि विशेष चमत्कृतये १ आधादौरेपकारे जपोभाद्यः संकृताः ४ भूदशोर्कं रुद्रा १२
शैला १ नगचंद्रा १६ विपाते वृत्तेष्टनं ० वज्रिणा १४ अंब्रवाणाः ५१ वाराद्येदोरं चिन्नं दश
व्ययः स्यात् अथध्रुवकाह मानोः रंभ ११ वाद्ययो ४० यंध्रुवः स्यात्कैला १ कुर्की १ राशि
पूर्वो व्यंगोः स्यात् वृत्तस्यंको रंभ ११ साध्या १ अतिथ्या १ वाराद्ये स्यात् दक्ष ५ गोर्तर्क समा ३६ अ
थमध्यसूर्यव्यगुः साधनं च ह मासौ च तो द्विगुरणिता जग १ वज्रिणा १४ राश्यादि नारि
तमासौ रोरि विस्मात् मासौ गृहाणि च निजत्रि ३ लवो नितेशाः सांघितुल्य कालिका १ सुग
यं विपातः ४ अथ वृत्तवो वारादिसाधनं च ह स्वाद्यं १ शकेन हिता मनुत १६ मासौ वृत्तं
गर्भिज १ लवा १ ह्युलवे गृहादिः स्वाह्नी नितो दिनमुखं मनु १६ त एमासा मासौ च तो
दशगुणा द्वगुणा ३२ प्रियुक्त ५ अथ दिनादि वृत्तयोः संस्कारमाह अधिमज्जतिथियोः
दिनादिके स्यात् प्रतितिथि साधि ४ पलानवाद्य ५ नाड्यः चलनमहिशरा ५८ कलाः

मासगाराति
उनाविस्मय
माह
मनुत एमा
साशब्दस्वा
शकेन
हिता ६

कुम्भप्रमाणसिकं स्यात् "शरावाह्य ४ स्त्रीष्वो ५३ भादिकृत् "दिनाद्येतिथौ
 दोरभवा ११ भूधिनार्थ १० अथ विष्टवाणादीनां चालनयोः पपत्तेः अभिमत
 तिथिसिद्धौ प्राकयेया स्तिथेः यः स्वयगारसैलवोना ४४ आलनस्यादिनाद्ये "स्व
 युगगुणा ३४ लवोना स्यात्स्ववाद्यं दिनेशे "स्वगुणतव ६३ लवोनाविष्टवाश्च
 ११ अथ तिथिसाधनार्थं वृत्तफलविफलयोः साधनमाह अत्यष्ट १२ टि ६ वृषा १४
 कर्क १२ गोर् १ शर ५ दृशौ २ खंडानितैः वृत्तैर्भागास्त्रिंशड् ३३ लव प्रमेक्यमगतयोः किं
 विष्टां १३ शयुक प्राग्वत्स्यात्स्वमृगां फलं तितिरेवेः केंद्राद्यदन्यच्चतार द्वारमंस्वा
 गालवोनिर्नक्रजयोः कार्यो पुनः संस्कृतिः १२ अथ हारसाधनमाह वृत्तैष्यदला
 द्रसं ६ प्रियुक्ताहिताः कर्क मृगादिके च वृत्ते सगुणां ३ शखवहयो ३० २० हरः स्या

दोष्ट

रविमंदोष्ठा
 हने मंदकोष्ठं
 इति सैव श्रुति
 कर्कडानि
 रवेः मंदफलं
 साध्यं ७
 श्रुति कर्कडानि
 तस्यैव रवि
 सहभा ८
 कर्क मकरादि
 धनं कर्क

पदचालने परमासचालने

सु व्य हृ वा				सु व्य हृ वा				दत्तफलविफलयोसाधन											
००	६०	५	६	५	२	को	०	१	२	३	४	५	६	७	को				
११	५१	४	५	४	१	ख	१	२	३	४	५	६	७	८					
२२	४२	३	४	३	०	ख	०	१	२	३	४	५	६	७	खं०				
३३	३३	२	३	२	९	ग	०	१	२	३	४	५	६	७	ग				
००	००	०	०	०	०		०	१	२	३	४	५	६	७	ग				

अ६

विद्युदिकाः पञ्चादृणं प्राग्धनं सांयुक्तं नोतरयोजनान्यथतिथिः स्पष्टा विभिः संस्कृ-
 ताः तत्संस्कारचट्टीसमाश्रयकलिकोदेयाव्यगोः चोत्सर्गोः १४ अथ व्यगुः रयोः सुदी-
 करसंवेद्रविं वसाधनं चाह वेद४ वृत्तसुगीफलं स्वसिद्धिभागलिप्राप्ताः कुरुचतयोः
 सुदौतुतौलः विग्रंशद्वियुत १४० हरः कृशानु३ भक्तुं अद्रस्यप्रभवति विंवमंगुलाद्यं १५
 अथ सूर्यविंवमूमासाधनं चाह रवीन्द्राद्यं प्राकीगतलैदयुतोनाः सकेंद्रैकलीरनकाद्ये
 स्याद्वारिलवभवा १० १५० अंगुलाद्यं रवीन्द्राद्यं विंवहारे वीषु ५ सतिथि १५ लवयु कृमातकुमा

५ र्कसारेष्वखंडार ससिद्धिभागसहिता ४ पंचानहाः सतिथि
 लवयुतः पंचानहे १

सायंकास्य
 च साध्यं ५

अगु रयोः संस-
 ति कुं ५

भूमा १

ग्रन्थ

२२

22A

संयन्त्रं वा ५० प्राकीर्णतद्वलमतोनक्रककीदिकेंद्रे १६ अथग्रहणस्यसंभवमाह जातै
 वंतिथिपूर्वकं च ग्रहणतः शेषं वदेत् पूर्ववत् प्रमाणैरुक्तपक्षवर्जितयुतैः पक्षेयबालोकयेत्
 अर्केर्चैर्ग्रहणं व्यवगोर्भुजलवैः दिश्याल्यगोस्त्वस्मगोः यास्येर्वस्वधौ घुराविगः त्रिथौ वाह
 निशामाश्रिते १७ अथचंद्रस्य कृत्वा नयमाह सञ्चशशगुणोऽशर० नितोहरोयं वैद्यार्कह
 तोव्यगोः भुजाशैः हीनो भवताडितो दि० हत्स्यात् कं नं शीत रुचौ गुलादिकं वा १८ अथसूर्य
 ग्रहणो किंचित्स्थूलगुणानयनमाह अमांतनतनाडिकां चि० रहितायुतात् प्राक्परे गृहादि
 करवेर्नतांशकरांश्चकसंस्कारिताः व्यगोर्भुजलवास्तुतासुरथसप्तशुद्धाश्रिते निजाईस
 हितारवेः स्थितिमंगुलाद्यं स्पष्टं १९ अथचंद्रसाधनं तद्भूतिसाधनमाह तिथि० रवि० रहतिं
 शास्त्रसूतोकीविधुः स्यादथ निजगुणहारोद्यं ग० ६२ युक्तं भूतिं स्यात् स्वचाशकल० स्या
 सूर्यभुक्तिस्ततः सूर्ययुतिजगतगम्यानाडिकास्त्रिपायात् २० अथसूर्यग्रहेगुणास्त्रेणादान
 तद्वटिकानयनमाह चेन्निशैष्यके गतेर्कग्रहस्तद्वन्वितं स्यादिवा दलं नतं प्राकाराह्वयं क्रमात् २१

न४
 चंद्रग्रहे व्यगो
 भुजाशैः हीनो
 न४ चंद्राचंद्रा
 दारो न स्यात् ५
 क्रांतिं न तांश

२४
 जिन९

६४

एष्यगतायादि दिनदले अतः १

श. ला.
२३

	नु	१५	२५	११	०	न
	मि	१५	२५	११	०	ध
मूभायाः व्यंगुलसेत्काच						

६८०१३११ विराहूर्कस्यभुजांशः।

५ मातनतनाडि
कां चिरदितायुता
इदं श्रुत्वा केन स्या
टलवे: ४

चांगुलपूर्वकं विधोः स्यात् ५ अथ वाचं द्रविं वं भूमासाधने चारु भगतागतनाडिकैक
भक्तानववेदतव ६४६ इति वं भूमे विनृपो १६ दुष्टदीहताः खखाकी १२०० धराणि मांगुलपू
र्वकाथवा स्यात् ६ अथ तिथिनक्षत्रचदीभोरैः कुं नानयनमाह स्वात्पृथयः १० तिथि
चदीविहताः सुवेदाः ४ वाथोडुनाडिह तदेवयमाः २३३ सगमाः ३ हीनाः व्योमाः सुटलवेः ३
भव ॥ संगुणास्ते शैलोभुताः खरुचोः स्थगितांगुलानि ७ अथ सूर्यविं वानयनमाह १
वि १२ लवस्तमानोः दोर्लवसंशतुल्यैः विरसटलवमहेशः १० ५० व्यंगुलैर्हीनयुक्ताः १
अजधतरसधमेकै विं वं गुलाद्यं स्थिति सखमवशिष्टं पूर्ववै देयमत्र ८ इति श्रीदेवताग
गणेशविरचिते ग्रहलाघवे चांगुलाद्गुहणद्वयमाधिकारोऽयमः ८ अथ चंद्रस्य चंद्रश्यादृश्य
ज्ञानं श्लोकत्रयेणाह साकीश १२ विहकुल प्रतिपदि द्यौर्कव्यवर्कै चामथकेवला
व्योमाः स्यात् षट्वाणो विहृत ५६ मिदं क्रमात्स्ववाद्यं स्वर्णस्याद्यगुरविगोलयोः पृथक्
तैर् १ विभाजनलवान्विता रुचराहतं द्विरहतात्तभाकृतिहृतं धनर्णमसमेक्य गोलव्योमाः १२

स्या ७

इदमेकफले

रविमाकीशः विभाजनलवान्विता १२

यनेश

युत

गा १

प्रथमफलं पृथक् फलं हतं द्विवात्तभाकृतिहृतं लब्धं फलद्वितीयं १

धनर्णमिनगोलैकमगोलैव्यगते १
विराट्कगोलयोः स्वर्ण उत्तरार्धमगोलैस्तर

२४

धुमानाप्रतिदंताधिकोनेस्वरां कार्यं इति चतुष्फलं २

फलं मादिः

लभनस्य पलानि खरवानलः

विशेषितः वाडन तयो रं तं तस ह तो फलं खरवानलतो
धिकोने उदयः धना धनं कार्यं १३ दं ती यं फलं

गुला

धन धनयो
योगः अणक
णयो योगः ध
न अण ॥ अण
धने अं तं ॥ ० ॥
गण ४

५ यनां श

२५

खरवानल ३०० विशेषितः रं सभा ६ मना को दियः शम द्विकं ह तो धना धन म न ल्या काल्या
दयो १२ धुमिति प्रतिप क मातरं य च्छर म क स्व म रा दि ना धि को ने " धन म व च तु फ स स्तु ति श्रे
त पा ना स्ते वि धु री च ते न्यु थान ३ अथ मा स ग रा ता त ग रो स द्या स सा धन मा ह च का ढो म धु व
क मा स नि च यो वि श्वा १३ च को नि तो हि र्यो यु ग द स मा स ध र्ज हि १६ दि नै ० मे २० शेषितो मे २०
चुतः व्या र सः स्या द्ध स सः ए थ कि थि १५ ल वै रू ने स्य वा ह श का की १२ सा शो न यु तो ध न ज र स ६
मे सा सा दि गः स्या स्या म धोः ४ अथ अ क स्य र्वा स प त्रि मा द य मा ह न व ६ अथ मा सा दि फ
ला स्य ए ग रो ह र्या स न उ का स्या द य सा धन च ह ति थि १५ दि न रा हि ता ढो सौ दि धा धि तै अ मा
सैः क्र म श र ह म वे तां मं त्रि णो सौ द यौ च " अथ म धु स र मा साः स प म ७ ति नृ च क्रैः स्व श १ यु
ग ४ प ल वा ढोः सं यु ता मा र्ग ण प योः ५ अथ अ क स्य र्वा स प त्रि मा द य मा ह न व ६ अथ मा सा दि फ
स ६४ स मे ताः छि द्रो व गा मि ६६ त थान व न व परि शु द्धाः पंच ५ म काः पु थ क स्याः स ग रा ३६
दि न ही ना ढा दि धा चे त्र त सै र्भ ग ज हरि दि गा सा च द यो सः क्र मे ण ६ अथ अ क स्य प त्रि
मा स र्वा द य सा धन मा ह न व ६ मा स म २० च स तो ल्य उ एः ए थ क स्याः क्र म श स तै र्मु तो नाः २४

शेषितो
मा ह न ४

प्रवोक्त मार्ग
ण यो ९

गुला

सर्वोक्त एथ क स न व मा
स म च स तो ल्य उ एः १

सर्वोक्त २ पत्र मो द य २

दिस्या ३

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

१२ मास्तनगधवो १७ गुणचंद्रा १३
 भूमवो ११ गगनगा ९ लिथियो १५
 जात शक्तनैर्निगदिताः सम
 १२ अथभोमादीनां पातांशा

मांशावकिरोः भृगुविदोः दितिहीनाः
 साधनमाह खंडधयः ४० खयमाः २० खभुजंगाः ८० खंगा ६० निताखुदश १०० कमशः सुः
 पातलवाः कुरुताधुधभृग्वेवाः मध्यमचंचलकेद्रविहीनाः १३ अथभोमादीनां शासाधना
 पृष्ठचलकेद्रचक्र १२ विभुभूमस्ममिता १६ कंलवजागतात विंश ३० खयभुतं कजा
 त्रकयमलारब्धीदृ ४१ १२ १३ मक्तं कमात तहीनाधृतिरिचिला १५ १५ गुणधवो १३ गात्रा १९
 रना १२ द्राकृष्टिः १४ अथभोमादीनां शासाधमाह मंदस्वष्टवगातरस्वपातरहितार
 मांशकाः केवलातं करीपासियमाः २३ हतादयगुरोः अलोचनारप्ताः ३० स्वो

उधभृग्वोः पा
 तांशातप्रथम
 उकेद्रहीना
 कायतिदास
 एपातोभवति
 १६

द्वितीयाश्रकेंद्रं

प्रसंगीधकरो
 वापतदादिमक्तं

द्वितीयाश्रकेंद्रस्य भुतिः २ त्रियमाः हता करीपा १
 लब्धहीनाधृतादितः ३

ग्रहसमंदस्यष्टारस्वपातांशहीना २

ग्रन्था २५

अपः २५A

हे धायुर्गर्वसरोनयुक्ता स्त्रीर्योस्तैश्च दयौ क्रमाद्गोः स्तः १ अथ शुक्रगुणैर्हृदयास्तका
 लपरिवर्तनमाह मासैर्नरेव २० वर्षे ६ दिने ॥ १८ ॥ २४ ॥ १० ॥ हृदयास्तकालः शुक्रस्य शुद्धि
 गुरोर्मदिसाह विज्ञैः ॥ १३ ॥ १५ ॥ १० ॥ सो न्यो भवेत्सधुमुत्वादयतैर्द्युतश्चेत्स्यात्तत्परोयपु
 तोपिविलोमशुद्ध्या ८ अथ बुधशुक्रयोस्तयोर्दिज्ञानमाह लघुगोल्परना
 उदेति पूर्वभूषान्भूरिगतिर्गृहः प्रतीच्यां भूषास्त्रयुगः परत्रचाले प्राच्यां भूरिजवाल
 उपयाति ९ अथ प्रवृत्तान्तोरणचंद्रशरानयनमाहः न्यप १६ तिथि १५ मनु २४ विष्णु १३ रुद्र ११
 गोपद्रिः शुक्तिः वसुधा शरवंडकानितैर्मत् व्यगुविधुभजतोपमोक्तिवद्वा व्यगुविधु
 दिविशिखंगुलादिकः स्यात् १० अथान्यप्रकारचंद्रशरसाधनमाह प्रथमे व्यगुचं
 द्रदोर्गृहाशः सदला ह्यास्तपोनगाधियुक्ता ४१ चस्मेदलितानगाद्रियुक्ताव
 गुविधुदिविशिखंगुलादिको वा ११ अथोदयास्ततानार्थचंद्रादीनां स्थिरकालां शास्त्राह ॥

अत्र परमशरः त्वनवति ८१ ॥ पंती ३

इनात्तलघुगति
 इत्यभागेः पूर्व
 वेति ४
 भूषान्भागेः ल
 वेगतिरनात्तप
 अिमास्त ५
 भूरिगतिस्त
 युभागेः नना
 तप्राच्यां पूर्व
 अस्तप्रयाति ५

इनात्तभूषास्त्रयैः
 भूरिगतिगृहः ५
 अिमास्त ५
 उदंरवंडकैर्हृदोक्त
 वसुधाशरसाधन
 व्यगुविधोः

३
ग्र. ला

सर्ववपुष्कान्तर

की

२७

गत राविशेषसाधनं चाह शारदिकस्वचरांगभाद्युभा नोत्पलपरस्मनुस्मदंतः कालः
सखगोदयातरयुशेषोरात्रीतः कमशागुहेत्युपेष्ट अथस्मृतीस्नातत्रिगतमाह तेनो नो
यचसहितेप्रहाद्युयातः सादकीस्ममयादयो निशिप्रयातः चेज्जुवानुमित्यटीषतोत्प
पुष्टः द्विर्युतसमपलपुम्बिककस्तुटः सः ६ इति श्रीदेवतगणेशविरचितेग्रहलाघवे
कयाधिकारादशमः १० अथनक्षत्रकयाधिकारेनक्षत्रध्रुवकाचाहः सप्तदशचमकी
नारी गजगुणाष्टनंदाद्ययोः ४९ द्युसाः ६२ मृदुतकीः ६६ युगवेचराः ६४ सदिशोः ६ सा
शाः १७ नवाकीः १२९ कमल भाषादष्ट १६ युगद्वयोः ४८ वतिथियः १५५ स्वात्पष्टयोः १७०
१८३ पंक्तीः २७ वा १ स्वष्टाजागजगोभुवो १८८ रविद्विष्टाः २१२ सिद्धाश्विन २२४ वत्रिद्विष्टा २३० १ मू
लात्पष्टिजिना २४२ शराशुगदशः २५५ कुगाश्विनो २६९ ऐं पुट्टक २५८ वाराणादीति २७५
१ साष्टद्विष्टा २८६ विद्वगुणा ३२० स्तनाप्रयोः ३२५ सामराः ३३७ खंदतायनद्विष्टाः सु
रिहचक्षेपात्तमायोर्की १८६ त्सर्प प्राक्परातो न्यथातर शरीते सुः सदिशेध्रुवाः २ अथनक्षत्राणां शास्त्रादं
इदं ग्राम्यशेखाश्रयशेऽन्यथा

देवशरी

२७
२७/२७

मृगः २५A

हे धायुर्गर्वसरो न युक्ता सौम्या सैः अदयो क्रमाद्गोः स्मः १ अथ अक्रगुर्गो रुदयास्तका
 लपरिवर्तनमाह मासैर्नरैव २० वर्षे ६ दिने ॥ १८ ॥ २४ ॥ १० ॥ रुदयास्तकालः अक्रस्य अद्यति
 गुरोर्मदिसार्धविश्वैः ॥ ३१ ॥ ५१ ॥ १० ॥ सौम्यो भवेत्तद्युत्वा दयतेर्धुत अस्यात्तत्परो य १८
 तोपिविलोमश्च ८ अथ बुधश्चक्रयो रुदयास्तयोर्दिज्ञानमाह लघुगो ल्यना
 उदेति पूर्वभूषान्भूरिगतिर्गृहः प्रतीच्यां भूषास्त्रुगः परवचांस्त्राच्यां भूरिजवाल
 युप्रयाति ८ अथ प्रक्रांतेरेण चंद्रशरानयनमाहः न्य १६ तिथि १५ मनु १४ विष्णु १३ रुद्र ११
 गोपद्रिः शुति ४ वसुधा शरखंडकानितैर्धृत् व्यगुविधुभजतोपमोक्तिवद्वा व्यगुविधु
 दिविशिखंगुलादिकः स्यात् १० अथान्यप्रकारचंद्रशरसाधनमाह प्रथमे व्यगुचं
 द्रदोर्दृष्टांशः स्वदला द्यास्वपोनगाधियुक्ता ४१ चस्मेदलितानगाद्रियुक्ता वा
 गुविधुदिविशिखंगुलादिको वा १२ अथोदयास्ततानार्थं चंद्रादीनां स्थिरकालां शास्त्राह ॥

इनात्तभयस्त्रवेः
 मृगिगतिग्रहः प
 अिमउदेति ५
 उदरखंडके पूर्वोक्त
 वसुधाकातिसाध्यः
 व्यगुविधोः

इनात्तलघुगति
 ५ लघुभागेः पूर्वो
 देति ४
 मृगान्भागेः ल
 घुगतिरनात्तप
 अिमाल ५
 मृगिगतिल
 युभागेः रना
 तत्राच्यां पूर्व
 अस्तप्रयाति ५

अत्र परमशरः त्वनवति ८१ ॥ पंक्ती ३

३७
ग्र. ला

सर्वव्युत्पत्तिर

की

२७

गतराविशेषसाधनं चार प्राद्विकचरांगमाद्यभावेत्त्यास्तनुस्तदंतः कालः
सखगोदयात्तुशेषोरात्रीतः कमेशागुहेत्युपेष्टे अथसमीत्यात्रात्रिगतमाह तेनो नो
यचसहितेयहाद्युयातः सादकीस्ममयादयोनिशिप्रयातः चेज्जोवनुमित्यटीषतोल्म
पुष्टः द्विरवतत्समपलपुविष्टकस्तुटः सः ६ इति श्रीदेवतगणेशविरचितेग्रहलाघवे
कमयाधिकारादशमः १० अथनक्षत्रकायाधिकारेनक्षत्रध्रुवकाचाहः सप्तदशचमकी
नारी गजगुणाष्टनंदाद्ययोः ४८ दृष्टाः ६२ पृष्ठतकीः ६६ युगरेवचराः ६४ सदिशोः ६४
शाः १७ नवाकीः १८ कमाल भाषादष्ट ४ सुगोदवो ४८ दक्षिणियः १५५ स्वात्पष्टयोः १७०
१८३ पंक्ती ८ ध्रुवाः स्वष्टाजांगजगोभुवो ८८ रविदृष्टाः २१२ सिद्धाश्विन २२४ वत्रिद्वक् २३० १ मू
लात्पृष्ठिजिना २४२ शराशुगदृष्टाः २५५ कुंगाश्विनो २६९ पृष्ठदृक् २५८ वाराणादीर्घा २७५
रसाष्टदृक् २८६ वदगुणा ३२० सत्ताग्रयोः ३२५ सामराः ३३७ वंदतायनदृक्क्रियाः सु
रिहचक्षेपात्तमाद्योकी १८६ त्वरं प्राक्परतो न्यथातरशेरोत्पुः सदिशेध्रुवाः २ अथनक्षत्राणां शास्त्राः
इदं ग्राम्यशास्त्राशे न्यथा

देवशास्त्र

ग्र. ला.
२७
३७

^{उद्देशः} ^{इत्यादि} ^{उद्देशः}
 रासाह इंदो लो गो पलो गो न कार्ये य प्रतिनाडिकां युक्तो द्विदि २२ पलेः सष्ठः किं स्यात्
 कालिकैडना २५ रति श्रीदेवतगणेशविरचिते ग्रहलाघवाय उदयास्त्राधिकारो नवमः ८
 अथ ग्रहसंज्ञायां गो गो दृश्य दृश्यतज्ञाने ग्रहस्य दिनै गतसाधनं चाह प्राग्दिष्टिकर्म
 खचरा सनुतो ल्यको स्यात्पुष्ट अदृश्य परहं खचरा भाग्यकालः लग्नस्य भक्तविवरोदय
 युगयुगातः स्यात्खचरास्य सिंगो र्घदिगो पलो नः १ अथ चरास्य सीकराणं ग्रहस्य दिनमा
 नसाधनं चाह जिना २४ प्रोक्ता भाव्यो गुलमुखशरीने न तु चरां स्फुटं संस्कृत्याथो दिनमथ
 विगस्य युगातात् प्रभाचं संसिद्धे दयखचराभादेः निशिगतं बुवे चारादीनां युतिपरिगमा
 यंत्रवशतः २ अथ स्यासाधनमाह परेषजलादौ प्रतिविं वतं वा खेटं दृष्टौ गोत्रो गणाय
 चलेवं तल्लेवपातप्रतिविं वमध्यं दृष्टौ च हत्तये १२ हतं प्रभासात् ३ अथ ग्रहस्य विलोम
 विधना युगतकालसाधनमाह ताता नुमाना निशियातनाडीतकालखेटात्कथितै
 अराधैः दृष्टप्रभाचैर्युगतो ग्रहस्य साध्यस्त्रिहं दोर्यदिगो पला ८ ४ अथ ग्रहोदये दिन

पूर्वग्रहः ३

पूर्वजिचरस्य संस्कारः १:६

दे१

गो३

मविहृतैर्मंशादिऽधिकोनेस्वर्गोपद्रुक्तमैतैस्संस्कृतिलवतःपंचमंश
धनसिंतायससंस्कारिताःगृहसकलांशभ्यंचंद्रयोऽक्षालवाः
दोम्यादिनेः१

स्थिरकालंशर

२६

ग्र.ला २६

५२

६३

मि४नि४
कथितस्थिरका
लांशाःखादधय
इत्यादि४ इष्टभा
गंमड्याकालल
वारत्यादि४तके
रंतर४ पञ्चमप

संस्कारोत्पन्नकालसह स्यात्वाभ्याग्न्यु१००दयान्तरंभ२७विहृतैस्वर्गं^५पृथ्वीनोदयेयत्रैतैस्संस्कृतदृष्ट
कर्मलघुतःप्राणांशसंस्कारिताः१४वैक्ताभ्यंचंद्रयोऽक्षालवाः१५स्यष्टाभ्योनिताद्वाभ्यां
तैरुदयास्तुष्टिसमतास्याह्नचित्तैषामम्या २०अथतयोर्भाताम्ययोर्दिनसंख्याज्ञानसाधनता
ह रवाभ्याग्निः१००विहृताःकथितैश्चकालभागांतरस्यंकलिकारविभोदयोप्राःतत्प्रमेन
परंतोयजवांतराभायोगेनककिणिदिनान्युदयास्तयोःस्यः२१अथागस्त्योदयास्तसाधन
माह पलभाष्टद्वधोनसंयुतागजशैलाष्टवसरेवचरा९८लघुवाःइहतावद्वास्कोकेतव
माहचटजोसुसदयंचगकति २२अथगृहाराणित्योदयास्तज्ञानार्थदृष्टपदृश्यलक्षणमाहः
खचरोर्कालकालेसषड्वा६कृतोयोधिकोल्कोर्कतोनिश्चुदेतीहसःअस्तेमेतन्मन्यथाथोविधे
यःकमात्पूर्वपश्चिमांतरसदृक्कर्मभाकस्याहुहः२३अथरात्रौगृहोदयास्तयोर्गतचटिकाज्ञान
माह उक्तमेयातकालःखगातरत्नसंगेमडुदयुक्तात्षड्वा६कर्मोपानितःयुक्तमध्येदयोस्तो
क्तमास्तेभवेद्रात्रियातोयतकालखेटाः२४अथतत्कालिकचंद्रविनाकालस्यस्यष्टीकर

सकलाः१

चंद्रस्यस्यष्टविना१

ग्र.ला.
२६

ग्रहकाललवास्पष्ट्याकाललवाऽधिकैर्गम्यासंभवेत्
 ग्रहकाललवारषड्व्याकाललवाऽनऽस्तगतिर्भवतिऽस्मादन्यथाउदयः१०

५सौऽगुलादिशरः॥

शरकांतिसंस्कृतिमास्फुटकांतिः॥

25A

ग्रहनाश्रमगुलादिकशरः पातो नदिकस्यादसौ विचः स्वाकलिकादिकः स्फुटतरस्तसंस्कृ
 तश्चापमः १५ अथपंचांगशरसौसाधनार्थमंदसहगुहसाधनसाह वक्रास्माद्यंतिथिपट्या
 तंतद्दिनस्यैककेद्रं स्वातंत्र्याल्यतमिमतेदिने स्वाश्रुकेंद्रोक्तगुहसाधना तस्मात्प्राग्वचलफल
 मिदंचालितसष्टेवटे व्यसदयंसमूहपुलभा कस्यात्तेतोवासराद्यं १६ अथद्वर्गकलासाधना
 र्थनतांशसाधनसाह प्राक्विभेगावर्जितात् संयुतात् अमे खटतोपमादयोः संस्कृतिनै
 तालवाः १७ अथद्वर्गकलासाधनसाह षट्दशैलादृष्टने वा कीरधृत्यदितिजाः १८ शरवंडाति
 कार्यनतांशशरं १९ अथमिखंडकै कर्मगतोक्तिं ध्यातायुतं आशाः २० आविः २१ हृक् २२ गुलेहतलिमा
 ग्रहेतानतांशेषोः सरीममिन्नभिन्नदिशिसंयसं पौष्टगुहः २३ अथद्वर्गकलासाधनसाह ग्रहसाधना
 तद्दिनज्ञानार्थगुतगुम्यलक्षणमाह कलेयालेभिरकीदकवचरयोरन्यअलनंतयोः मध्ये
 स्युः षटिका अश्ववर्दिमाः पश्चात्सचकाईयोः २४ षट्द्व्याकाललवारमीमि अधिकैर्गम्यस
 हनैर्गतिः प्राक्तेभ्योभ्यधिकैर्गतिः ससदद्यान्यनैसगम्योभवेत् २५ अचंद्रश्रुतयोः स्थिरकालं शानां

मंदफलः

शक्रपाले ५

नतांशदशांश
 पश्चिमकपाले
 ग्रहः दृष्टकर्मफल
 व्यस्त
 नतांशेषोः त्रयो
 एकदिशाफलं
 धनसंश्रुतकर्म
 भिन्नदिशिफलं
 शतिशक्रपाले

शादिः
 च ५ ५चांशाः
 श ७

५लपविकल्प
 ५धिकलानक
 ल ३

क	०	१	२	३	४	५	६	७
ख	०	६	१२	१८	२४	३०	३६	४२
ग	०	६	१२	१८	२४	३०	३६	४२

पश्चिमकपालेनतांशेषोः एकदिशिअणसंस्कृतिभिन्नदिशिधनसंस्कृतिः

७ अथमदिशिषुग्रहः उदयासंभवति तदा सचकाईयोः २ यद्यः षट्द्व्याकाललवाः भवेति २
 शर्वेक्षप्रकारेण स्युः षटिका मध्ये ५की मोपसैनोर्भुक्त
 कान्तिताः १२त्यादिः ३

ग. ला.

अल्पः शैः ४

२९

यथास्यग्रह
राधिकारेन
संस्कृतः तथा
चंद्रः चंद्रः
संस्कृतः ८

शो १०

दिविंशतधनमाह मासस्यप्रथमेतिमेयवांशौ पंचपक्षेष्टांश्चकविंशत्वाः ५४ यशीश ॥
कर्णयोगाहताः प्रकृतिरामान्तरिदसिदुःखरामैः १ भक्ताफलानसहिताः अवर्णधिके
नेतेऽनुश्रुताः स्यात्तजोवषण्णदिः १ अथग्रहयुतेर्गतिम्यताज्ञानमाह अधिकजवर्णोऽल्प
धर्मेस्त्वयकुटिलेत्पतोनुलोमतोवा अन्त्युगखरायोस्त्वशीचुगेत्युतिरनयाः प्रग
ता। न्यथातुर्गस्या २ अथग्रहयुतिर्दिवसंज्ञानमाह अजुगतिखगयोस्त्वकयोर्वीवि
वरकलागतिजांतेरेणभक्ता गतिजयुतिरुतायदैकवकीयुतिरगताथगताप्रवासैः
३ अथग्रहयोर्दक्षिणोत्तरादिकुसंस्थानं वलाधयति चाल्योस्वदौसमोस्तः
ग्रहयुतिर्दिवसैः चंद्रवाणाः स्वतया संस्कार्योत्रग्रहौसेषुदिशि समं शौ सत्यवा
लोपारणं एका न्यासो यदीषुविरहितसहितौ खः तमध्येंतरं स्यात्तमेदोमानैकपुखं
डादिदलचुने तदाल्यनुकिलं वनाद्यं ४ इति श्रीदेवतगोशभिचिते ग्रहलाघवे
सुत्पधिकारः त्रयोदशः ॥ अथादो मध्यमपातसमयज्ञानमाह नेदाद्व्यायनभाग
तुल्यचट्टिकेनः सार्धविंशे ॥ १३ ॥ तथा ता १२१ स्नावतिसागुयेभाविगते पातोयती
पातकः रेयावैधुतिरज्जातचट्टिकाः सर्वर्त्तनाडीहताः स्पष्टाः सः शरषट् ६५

धिके ३

दि ८

१७

ग. ला. २९

स्वदेशीयलग्नानां स्थिरसंज्ञाह इति नैजदेशपलभावशतो ह्युदयं स्वसूक्ष्ममथ
 वास्तवमयं ब्रजदक्षिभादिषु ह्यस्वाधिसिहस्थिरत्वनकानि विवर्धति सुधीः १२
 इति श्रीदैवज्ञगणेशविरचिते ग्रहलाघवेन त्र्यम्बकायधिकार एकादशः १३ अथ
 ग्रहान्तरसाधनार्थं बलनान्नयने गतेष्वतिथि साधनमाह मासस्य प्रथमे तिमे
 यवां यौ विद्युस्तृतीये तिरीक्षते यादृहि तपनास्तमयोदये वृगम्पास्तिथियः सा
 वयवाः क्रमाद्भौतैः १ अथ यदा पंचमं गस्य विराहु सा वयवैवास्तिथिमे अद्भुते
 तदा चंद्रसाधनमाह रवि १२ हततिथियों शास्त्रे विद्युक्कृष्णकमेरा चुमणिरपरपूर्व
 मासपादे विद्युत्सात् २५ १६ गुणातिथिरूनां सद्युतिथ्यां त्रभायी शरकुह उदगाशा
 संस्कृता कार्कापमांशैः २ अथ बलनतिथ्योऽप्यष्टौ करीमाह चंद्रस्य च बलशराप
 मांशैः द्विनिचुतिथ्या विहतां गुलाय संस्कारजं दिग्बलनं स्फुटं स्यात्सेषं ५ शही
 नास्तिथियः स्फुटं स्यात् ३ अथ नृगणेष्वन्तरनयने योदिकृतानमाह उन्नतं बलना
 शायामन्यस्यां स्यान्नतं विधौ बलनस्यां गुलैः संगं किमत्र परिलेखनः ४ इति श्रीदैवज्ञ
 गणेशविरचिते ग्रहलाघवे ग्रहान्तरसाधनधिकारोद्वादशः १२ अथ ग्रहयुत्यामादौ भौमा

कल्पवृक्ष
 दिशि शरः ८

सितं ३

दिक् १० सर्वे १२ वि ५ पु ५ दिक् १० शिवां ११ ग ६ ख ० नगा ७ भा ० की १२ अ वि ३ ए भ वाः
 ११ ता १२ दौ २ नगा वह्नियः ३७ कु १ य म लार ग्री ३ भा ८ च ५ वारणा ५ द्विष ६ ट ६२ क
 ३० रणी विंशदरि विद्यः ३६ ख ० जिन २४ भा २७ मुं ० ता १२ ह स्मा हि मे दी शा त्व ६ सु ६ क
 भा ३ यं ३ श ल वा या म्या उ द क शेष मे ३ अ य प्र जा प ६ त्या दि धु वां श का ना ह ५
 जा पे ति र्त्रि स ६ ह ६ र ग्ग ३ ग स्मा ४ पा व त्स ५ लु ४ ध्रु व को श का स्यः कु ष ६ १ ४
 उ द्वा ५ ६ त्रि श रा ५ ३ न भो ६ ८ ० अ ६ १ ८ ३ दे वौ भू फ ति न ८ १ क्र मे रां ४ अ ६ ० वां श रां
 शा न्ना ह ते षां क्र मा ज्ञे शि खि नः ३८ कु रा मा ३ ६ अ ६ ० द र सा म्वाः ७ ६ शि खि न ३ ख
 वे दः ४० श रां श काः स्यः म निलु ध यो स्य या म्या स्य सौ म्याः परि शेष का नां ५
 अ य न च त्रा णा ल वा दि क्र मा यं त्रं रा त्रि ता नं चा ह नि ज दे श भ वा ध्रु वा च वा णा शरः

अ	म	ह	र	मृ	श	पु	नि	ल	म	र	उ	ह	चि	त्वा	वि	अ	जो	मृ	२	उ	अ	अ	ध	श	र	उ	रे	प	व	अ	अ	अ	ल
८	२१	३८	५५	७२	८९	१०६	१२३	१४०	१५७	१७४	१९१	२०८	२२५	२४२	२५९	२७६	२९३	३१०	३२७	३४४	३६१	३७८	३९५	४१२	४२९	४४६	४६३	४८०	४९७	५१४	५३१	५४८	५६५
१०	१२	१४	१६	१८	२०	२२	२४	२६	२८	३०	३२	३४	३६	३८	४०	४२	४४	४६	४८	५०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६

ध्रुवाः
 शरांशः
 रश्मिः

ग्र. ला.

शर ५०

२८

कथायां नलवादिष्वेव त्वर्त्तते कथायां देरपि चेदरात्रियात्तं न तत्र ग्रहयोगसंज्ञकवच्च द
 अथ ग्रहाणां रोहणी शकटमेवं तत्फलं चाह गविनवैकुण्ठलवेखगास्य चेद्यमदिता
 सखिशो गलाधिकः कमशकटमसौ भिन्नत्यस्य कशनिर्दुपोयदिवेजगत्त
 यः १ अथ चंद्रस्य शकटमेदसमयमाह सभा नावेदितमभेदस्य अक्षसंस्थ
 शीतांशुः कमशकटं यद्वा भिन्नति भौमाकर्षः शकटमिदो युगात्तस्यात्सेद्वा
 नीनहि भवतीदृशी सपाते ८ अथ नक्षत्रध्रुवकायाः ग्रहस्य गतेष्वस्य एव कया
 दिनज्ञानं चाह द्युचामध्रुवकांतरलिप्तिकाद्युगतिमुक्तिरुतादिगतागतेः फ
 लदिनेर्द्युचोधिकहीनकेयुतिरिहेतरथा खल्वकिणि ८ अथ स्वमध्यस्य नक्षत्रा
 ल्पगं रात्रितानं चाह स्वमध्यगर्द्धध्रुवतो स्फुटं च रंतोति नाहुनिजभोदयैस्त्र
 चः भवेत्तद्दालम्नमथोतदंगदभान्तिता र्कमध्ये चटिका निशागताः १० अथो
 दयास्तनक्षत्रभ्यो लग्नरात्रितानं चाह उर्यद्भुवकः स्वदेशजो लवाप्राप्तुवतः
 सप्तद्वहः स्यात्तत्कालविलग्नकंततः प्रभवत्स्य चटिका निशागताः ११ अथ

चंद्र ३
ते ४ग्र. ला.
२८

सायनांशे ह्युता इतमोको सायनांशौकुरु १ अथ सप्त पातस्याभावभावे लक्षणमाह गोलै
 सायनांशे सायवर्कभानोः सदा स्यात्पातो न्यते चेद्वेकी दुभागाः पंचेषु ५५ म्योल्या सदा स्य
 वपातः ३४ अथ सप्त शयसंचविज्ञः २ अथ पातसंभवभूतिनिर्णयार्थसंधिः साधन
 माह रवा० मे० ड० १६ रसा ६ द्युति १८ नगरा ५ सायवर्कभानोः पदे कोट्टी निम्न ३५
 रुड १५ पति १६ नखा २० स्त्राही शिर २३ मेदे क्रमात् चेप ५६ दश १० चोर्क कोटि जल
 वेष्टं शं प्रमद्वे कय कं शेषां शेषवधेषु ५ भाग सहितं संधिर्भवेत्तदपयुक्त ३ अथ स्यात्पात
 भावाभावज्ञानमाह सायवर्कभानोः शका यदा स्याः संधिः जातिर्भवेत्तु अधिको भवेत् समतः
 दा भुजां शसंध्यंतरा सादृश्यमिहापमांतरं स्यात् ४ अथ पातसंभवभूतिनिर्णयार्थसंधिः साधन
 पदे युग्मो जेर्कः समविषमगोलैस्ततमसः तदा पातो यातस्त्वगत इतरत्वे निगदितात् वि
 मित्रे गोलैचेदिह कृतशरांशुः लघुतरा स्वेदी भागाः स्यादिह विपदान्न तसदिते ५
 अथ सायवर्कभानोः शका यदा स्याः संधिः जातिर्भवेत्तु अधिको भवेत् समतः
 सा० भुमका शोः सायवर्कभानोः शका यदा स्याः संधिः जातिर्भवेत्तु अधिको भवेत् समतः
 समतः कगो ॥ मित्रगो विष्म ४

30

मुक

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०

अथ श
रसंका
तिसंका

ये गपतार्थं हानयनं स एतं चाह वै० का० दिके विद्युजं शदशं शके स्याद्दोर्क १२ वि
च १३ मनु १४ धृत्तुडवो १८ २० गरामाः १६ खाचा ७० विशत्तु २०० उकुणा २२० सुशराद्धा
माहीनेत्रसह्यपमसंस्कृतये सुटाः स्यात् ७ अथ कांत्यं कात्राह ॥ चतुर्हीनखा २० गोभुक् १८
हिर्गजाच्चा १८ १८ नृपा १६ १६ हींद्र १४ विष्वाधर्क १६ दिग्वा १० स्वगा ७ लाः ५ त्रयत्मा ३१ ॥
पमांकाः क्रमादिकं वाहेर्लवे ५ शतुल्यो गतो न्यस्य शेषं ८ अथ शरकांतिजो कानो
सुदीकरां तत्संस्कारं चाह क्रमात्क्रमादुक्तशरा पमांकां न्यस्या हिमो ग्णा क्रमशः ५
डंकाः स्याप्यागतै र्व्यागतगस्य पाते युं मे न्यथो जे सुरि मे यनो शाः ८ अथ पडं
का सुदीकराणामाह अंत्यादिलो मातयं हिक्ता अथा पमांकाः क्रमशः शरांकेः ससं
स्किताः स्त्री उहता १३ पमो व्या के नापि

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८

ने स्पष्टता भवेयुः १० अथ पात मध्यमा

दिते न्य ३

१३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३०

५ =
१२२
१३५

य४

कालानुसारेण लोकद्वयेनाह प्राकस्यापिताः शेषलुकाः शराप्रागम्यलघुः भूपतितो गतो सै ।
 आद्यसुन्दरीकेलघुनाहतेयः तेनाडीयाणामशेषापिजह्यात् ॥ तानंककान् शेषमप्युद्ध
 मत्तं विष्णुद्वयसंख्यासहितं लघुने त्रिचुं मनाडीचुमिभा ॥ प्रमाप्रयातैष्यनाडीसिहपातमध्यं
 १२ अथयष्टसपिप्रकेषु पुष्टेषु अंशकसंस्कारस्थितिचटिका नयनं चाह अविष्टुद्धतां मा
 कनाडाः प्राक्यातस्थितिषु पातमभ्यात् पुष्टाकविदत्रचेत्पुडंकाः संस्कार्यश्रुतद्वयतस्त्र
 योकाः १३ अथकातिमकालसमीचंद्रतानमाहः केषु चार्कभ १२ पुतरविस्तिहसायनो
 याकैचरीसमकलाअलनं रवीन्द्रोः सुतपशकाभयटिका मखराहयः ८०० ससत्तचा
 लितापमसमत्तमिरप्रतीत्यो १४ इति श्रीदेवरागेशविरचिते ग्रहलाघवे पाताधिकारश्चतु
 र्दशः १४ अथपंचांगचंद्रगणनेति विधिनादि साधनमाह मासाः स्वाह्युताः तिथौ दिनाद्य
 तावन्ते चटिका अमाससंज्ञात् अंशाद्या सहितमितंदयत्रयाभ्यां चक्रव्याहपनवोत्पादवर्मा ३६
 युक्तं १ अथनक्षत्रध्रुवकमाह ख० सभा ७ अथमासचक्रनिघानागां भाधि ४ चट्टीयताभ २७
 पुष्टाहारभाधर्जति १५ विनिचुमासैर्युक्ताभध्रुवकोमसर्वकः स्यात् २ अथपिंडुसाधनमा
 हः स्वर्गाः २१ शरांतवचुं कृतादिनिचुमासानितादिरहतासयुताचट्टीषु पिंडोभवेचुग
 चे

31

कुमिः॥ स्वचैः समेत्य सप्तगता सिभि रट्टिदं भवती ह चक्रं ३ अथ सूर्ये नक्षत्रात् यदीफ
लमाहः शिव ॥ दश १ वसु ८ धृवा ४ अश्व ७ नाड्ये सिभा र संख ० गुण ३ शा ५ नरा ७ क
श १ श १ दि १ दिग्मन १ वा २ षोडश १ गुण ३ अमि ० नक्ष्त्रादि तेयाहु रांसुः द्विरयुग ४
सप्तगता ८ कै ९ शे १ अश्व वै अतः स्वं ४ अथ सूर्ये नक्षत्र साधन माह वेद ४ यु ४ ति थियु

इष्टतिथिः

प्र	म	क	रि	रु	प	उ	अ	म	उ	द	वि	नि	भु	मे	स	उ	अ	ध	श	स	उ	रे	नक्षत्रा०
१८	८	६	४	३	०	३	५	७	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	खर्च नक्षत्रवनी
थ	घ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ	म	य	राशि नि

सुखादशांशैर्युतं
सुकलभवंति ५

तार्कभागायोज्या मधुवनाडिकासु यत्तत् सूर्यवैविगतातोर्कजा एव नाडीहीनयुतं स्फुटं भवेत् ५ अथपि
 डफलाहपिंडे युक्तं मीथो न दाद्यमनुषु ४ स्वशेषपिंडे ३ एतं विषे १ इहो १ अथ १ रापदेशा १ की १ रयमयो १
 पंचे दवः १५ त्रीशयोः ११ गोचंद्रा १९ देशवेदै यो र्यमयमार २ पंचां ५ कयोः १ सुर्जिना २४ बह्व १ वस्त्रा १ अ
 नगे ७ तुतत् २५ टिकाः शक्रे १४ चस्व ० पिंडजाः १ अथ विषेः स्फुटीकरणमाहः वारुषतिथिर्देया न हेयाना
 डीसजायते मध्या रविर्जपि डफलाभ्यास संस्फुता स्पष्टायाति ७
 अथ नक्षत्राधनमाहः स्यात् केवलयातिथि ध्रुवमयो र्यो गे ति
 ये नाडिकाः युक्तायंगलवह्नि निरुद्धतिथिना व्यसार्क जा संस्फुता नाडीमिधुवमस्य चेन्नैवे १ युतातद्हीन

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
५	१०	१५	२०	२५	३०	३५	४०	४५	५०	५५	६०	६५	७०

ग्र. ला.

३१॥

जो ५

मि ७

पंडुरो नयुत
विश्वं १०१४००
७५

५५ पिंडनाडां
रसत्रियः ५५
शानयुक्तानि
भार ७ नि ५

षष्ट्या ६० नितो सैकं भं चटिका विद्यत्षड ६० धिका षष्ट्या ६० नितो व्येकं भं ८ अथ योग साधन
माह सूर्य भेद भयति युति भवेत्तद्यदी विम मत्र नाडिकाः च द्यु भेल्य चटिका सदा सकुर्मो गकोस्य
चटिका स्वषट् ६० चताः ८ अथ पूर्णित काल राहु सा धन माह चक्राहतां १२ यमौ रव वा राणा ५० मा
साहताः खं ० दितिरा धिरामाः ३४ भा चानयोः संयुति रर्क १२ सुद्रा भां शै २० युता शुक्ल गतेतमः
स्वात १० अथ सूर्य साधन माह वेद ४ यु गो ८ ह्रु द्विष क्रि धि स्मे ति य्यं न यौ की गृह ३२ वं कः स्यात् रा
ह नितो पर्वणि तत्रु जां शो मन ल्पको अत्र १४ ग्रह संभवः स्यात् ११ अथ चंद्रा साधन माह पिंडना
डां तं रात्रु ४ न युक्ता ३ नाः १२ स्व पिंडा द्वि ७ पिंडा क्रमावर्जिताः व्यतिना दोर्लवैः स्वाद्वि युक्ता भवे
च्छं न मिंदोः रवि क्कं न का युक्त वर १२ अथ चंद्र विं व भ मा साधन माह विमं शेशाः ११ पिंडनाडां
तर स्य षष्ट्या ६० नाडाः स्वर्ग श पिंडा द्वि ७ पिंडा र ग्लौ विं व स्यात् ह्रु डी प्रभा स्यात् त्रिचुर स्यात् ५ श
न युक्तानि भा २० वि ४ अथ मास स्व वा रा ये चालन माह वारादिके भ १ कु गु राणाः ३१ स्व वा राणा ५०
पिंडे हयं मे २ हय र मी श नाडाः क्षेपाः क्रमेण प्रति मास मत्रा हौ युगां काः ८४ कलिका विजो ज्ञाः १४
इति श्री देव राणा श विरचिते ग्रहलाघवे पंचांग ग्रहा साधनाधिकारः पंचदशः १५ १५१ अथ
ह्यब्दी ज्ञेय १४४ २५ ल्ये श केतदा ग्रह ताना र्थ अहरीण साधन माह ह्यब्दी डाः श करहिता

३२
ग्रं. ला.

क३ वि२

३२

लं

सुतोभवाप्रां चकारत्वं विहृतशेषकंतु ^{१२} ~~हीनं~~ चैत्राद्यैः १४ गमुतं सट् २ गृचकारिह्य २४
ह्यादमरफलाधिवैसासयुक्तं १ खत्रिमुंगततिथिमुते निगुचक्रांशा ~~ह्य~~ १४ गमुतोधिषदू ४४
लब्धैरु नाहैवियुतमदगरोभाभवेतवैवाभः स्याद्वैतचक्रमुगाराणां चान् २ अथवेपकाधुव
कयोः संस्मरमाह दिनगाराभवमेवैतद्वचक्रनिचुधुवोनादिनक ~~वै~~ उदये स्यात्तमध्यमः ~~पु~~
हेतुपादिति ३ अथपूर्वाचाम्पाणां सगर्वत्वं आत्मनः सवित्तयनत्वं चारु १४ प्रौढतराः क्वचिर्न
मपि मत्तचक्रं नुमी विनाते तेनैव महातिगा। र्वकुभ्युत्सगोधिरोहंति हि सिद्धांतोक्तमिहा
रिवैलमुक्तं दिवाधनुर्मेमया तद्गर्वो मयि नास्ते किंचित्तदहं सच्छास्त्रतो वृद्धिधीः ४ अथ
अलंकारमाह नंदिगामरहापरां विषयै शिष्यादिगीतसुतिथी ~~म~~ कौशिकगोत्रजः सकल
सच्छास्त्रार्थवितर्केशवः सनुसस्वरांश्चिपद्यमत्तनास्त्रावाववौधांशकं स्पष्टं च विवि
त्रमल्पकरां चेतनैरोशो करोत् ५ इति श्रीदेवतगणेशविराचिगुहलात्रवोरसिद्धांत
हस्यअल्पशके अहरीणाधिकारः षोडशः १६ ग्रं. ला. २१२ इति श्रीगुहलात्रवना

दिसाधनाधिकारः षोडशः १

ग्रं. ला.
३२

८७

इतिग्रहलाघवः

no (8)

~~Graha laghava~~
~~original~~

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

मसं पूर्णं ॥ कृ॥ कृ॥ कृ॥ स्मायनमः १ योगः शास्त्रं योजितो नवकं गान्धिकां मितः ३६५
 पंचरामंदवो १३५५ योगसौख्यप्रवदकोविदः १ शाके द्विवेदादिभुवौ च मासे उर्जिते भौ
 मदिने च पूर्णं तिथौ नवम्यां शततारकायां कर्णः १३५५ गृहलाघवाख्यः १ सं ५५ अश्वि
 नवदीह चंद्र ४०१७ कृते १५५९ वज्र ४०१५ कल्पे कर्क गवदि ५ दिना न ३०१७ इष्टं १५१७ शुभं भूयात्
 तत्र दिने १६४ दी २८१०० तस्य मने उल्लंघनं पटं समाप्तं नैया उर्जितं गवती सहायं रामायनमः कृ॥ स्मायनमः ॥ ३६

गृहलाघ
 व